

HASZNÁLHATATLANOK

A dolog úgy kezdődött, hogy Leo, a Társaság főmérnöke feje esett.

Még hozzá alaposan. Az áramütés nyomán lába kicsúszott a létra fukai közül,

Leo keresztülrepülte a szobát, és hangos csattanással bezuhant a sarokba.

Akkor még nem is vette észre, hogy a fejét is beverte a falba; ez csak később derült ki, még hozzá nem is akármilyen körülmények között.

Amikor magához tért, és megtapogatta a fejét, észrevette ugyan a bűbot, de ügyet sem vetett rá. Inkább a feleségére gondolt, no nem éppen haraggal, csak enyhe, szeretetteljes nehezteléssel.

– Mi lenne, ha egyszer szerelőt hívatna? – morogta fejcsóválva, és hálát adott a gondviselésnek, hogy nem csapta agyon az áram. Feltápáskodott, visszaállította a létrát a falhoz, leporolta ruháját, és elégedetten konstata, hogy ismét fény önti el a szobát a kapcsoló halk kattánása után. Áram-ütés ide, áramütés oda, mégis csak elvégezte a rábízott feladatot.

Vidáman fütörészett, amikor kilépett a kapun, és rátette a lábát a mozgójárdára. Enyhe, április végi délután volt, a járda zsúfolva emberekkel, főleg kisdíákkal, akik kigombolt kabátban, futástól piros arccal tülekedtek a karfa melletti jobb helyekért. Leo magához szorította aktatáskáját, hogy a futkározók ki ne szakítsák a kezéből, és elégedett mosollyal szemlélte a két kis nap közül a nagyobbikat, amely most éppen fenn trónolt az ég tetején.

“Igen, igen – gondolta magában, és óvatosan meglazította a nyakkendőjét.

– Ilyen az ember. Pontosan ilyen. Ha valami sikerül neki, madarat lehetne fogatni vele...”

Amikor a főtér sarkán átlépett a párhuzamosan futó mozgójárdára, legszívesebben barátságosan odaintett volna a tér sarkán álló rendőrszobornak. Az utolsó rendőrnek, akinek eredetije még Leo nagyapja korában hunyt el, megbecsüléstől és tisztelettől övezve. Azóta többnyire csak óvodai csoportok látogatják a szobor környékét, s hangosan csivitelő apróságok telepednek a lépcsőfokokra. Hiába, mióta az Orvosi Tanács bölcs intézkedései nyomán megszűntek azok a ma már többnyire ismeretlen okok, amelyek miatt akkor még szükség volt rendőrrre, ez a szobor is éppen olyan műemlékké változott, mint az *első őse*, aki idevezette úrhajóját a vak ismeretlenből.

Leo nem sokáig törte a fejét a múlton, de nem is igen volt min törnie.

Amióta megszüntették, sőt betiltották a történelem oktatását, a múlt bogarászása helyett inkább a jövőre koncentrált mindenki. Arra, hogy a technikai bázis és a társadalmi jólét állandó növelése mellett hogyan lehetne még inkább fokozni az egymás iránti szeretetet és az önzetlenséget. Az R-20-as objektumon a boldogság vert fészket, s Leo mélységesen meg volt győződve róla, hogy amiben él, az a létező világok legjobb társadalma. Gondolataiból kiáltozás verte fel. Megmarkolta a mozgójárda karfáját, amikor néhány rohángászó diák elsuhant mellette, s nem is vette mindjárt észre az öregasszonyt, aki úgy látszik, elvétette az átszállást, és most jobbrabalra bucskózva neki-nekicsapódott a járda szélének. Táskája kiesett a kezéből, s a szakadt cipzár mellett mindenféle kacat hullott a járda aljára. A néni szájából hangos nyögés tört elő, vékony karját Leo felé nyújtotta, segítségért esedezve.

Leo meredten szemlélte a jelenetet, és csak később tudta teljes és súlyos valóságában felmérni a történetet. Most csak annyit látott, hogy az öregasszony orrán, komikusán ül egy törött szemüveg, vékony karjaival

kapálózik, akár azok a csupasz, mulatságos békák az állatkertben. Sokáig azonban nem szemlélődhetett, mert a természetes ingereknek megfelelően a diákok azonnal abbahagyták kergetődzésüket; az öregasszonyhoz futottak és felsegítettek. Néhányan összeszedték elhullajtott holmijait, mások kitámogatták az első pihenőbe, ismét mások pedig a mozgójárdák ügyeletes orvosához futottak. Minden úgy történt hát, ahogy ilyen esetekben történni szokott, és történnie is kellett.

Leo még egy darabig vitette magát a járdával, de utazás közben egyre csak a hengerbucskázó öregasszonyt látta maga előtt, madárorrán a komikus törött szemüveggel, békaszerűen szétvetett tagjaival.

A főmérnök érezte, hogy valami ismeretlen érzés kúszik fel a torkán, kifeszíti a száját, és csak jön, jön kifelé, mint néha a hányás. Ez a valami azonban levegőből volt; egyszerűen kipattant a fogai közül, pontosan akkor, amikor az öregasszony ismét ott kapálózott az orra előtt törött szemüvegében.

Leo előbb a járda karfájába kapaszkodott, majd ereje végső megfeszítésével az első pihenőig vitette magát. Ott nekitámaszkodott a falnak, és nagyokat lélegezve igyekezett megfelekedni a jelenetről. Az öregasszony azonban nem volt hajlandó kimenni a fejéből; egyre előtte bukdácsolt, és feléje nézett vaksi szemével. A főmérnök ekkor a falnak fordította az arcát, és kirobant belőle az elemi erejű röhögés. Táskája kiesett a hóna alól, és csak röhögött, röhögött könnyhullásig.

Később arra eszmélt, hogy nyitott ingnyakú diákgyerekek állnak mellette, és aggodalmas szemekkel fürkészik. Egyikük éppen a táskáját emelte fel a földről, többen pedig óvatosan átkarolták, hogy el ne essen.

– Rosszul tetszik lenni? – hallott egy részvétteljes hangot, amikor már egyáltalán hallani tudott. – Kísérjük el az orvoshoz?

Leo igyekezett válaszolni, de még mindig a röhögés szorongatta. Nagy nehezen sikerült legyűrnie az újabb és újabb hullámokat; megtörölte a szemét, és határozottan megrázta a fejét.

– Nem... Köszönöm, fiúk... Nincs semmi bajom. Csak... egy kis... hihhi... múltó rosszullét. Mindjárt jobban leszek. Köszönöm még egyszer. Na, eredjetek!

Amikor a gyerekek engedelmesen magára hagyták, Leo, a Társaság főmérnöke, rettenetesen megrémült. Homlokát kiverte a hideg veríték, és az öregasszony képe egyszeriben semmivé foszlott. Uramisten! Mi történt vele? Hogy is történt? – tette fel magának a kérdést, és egyre törölgette a hideg verejtéket a homlokáról. – Az öregasszony elesett, ő meg ahelyett, hogy odarohanna hozzá és felsegítette, volna... Mit is csinált? Igen, valami furcsát, amit olyankor szoktak, amikor az embernek nagyon jó kedve van, de ő még sohasem csinálta életében... Nem, mert nem szokás. Ma már nem szokás; Régen, még nagyapái korában persze előfordult, hogy az emberek megfelekedtek magukról, és úgy viselkedtek, mintha nem is emberek lettek volna. Megérezte, hogy valami szörnyűséget követett el, valami olyasmit, ami miatt annak idején a Nagytanács foglalkoztatta a rendőrszobor eredetijét. Megtapogatta fején a búbot, s táskáját ismét a hóna alá szorítva, igyekezett olyan gyorsan elpárologni bűnbeesése helyéről, amilyen gyorsan csak tudott. A főtér túlsó oldalán ismét át kellett lépnie a következő mozgójárdára, ezért jó előre felkészült az átszállásra. Néhány idősebb embert büntudatosan

maga elé engedett, és előrenyújtotta az egyik lábát, hogy a nyomukban átlépjen a merőlegesen futó másik járdára, amikor egyszerre csak elvesztette az egyensúlyát. Valahonnan a háta mögül újabb gyerekcsorda robogott előre, s egymást lökdösve ugrált át a járdára.

Leo előrebukott, és éppen csak annyi ideje volt, hogy a másik járda korlátjába kapaszkodjék. Esés közben látta, hogy egy kis, alacsony, kövér fiú volt a tettes, aki figyelmetlenül nekiesett a hátának, éppen akkor, amikor felemelte a lábát.

A gyerekek megtorpantak, és máris a segítségére siettek. Legelől a kis kövér futott, s bocsánatkérő arccal nyúlt a hóna alá, hogy felsegítse. Szája széle sírásra görbült; hogysisne, amikor egy felnőttet taszított fel vigyázatlanságában.

A főmérnök tudta, hogy most mosolyognia kellene, esetleg egy kis lelki prédikációt tartani a helyes viselkedésről, de csak futólag és nem nagyon komolyan. Pontosán tudta, hogy ezt kellene tennie.

S már-már mosolyra húzta a száját, és emelte a mutatóujját, hogy ezzel is nyomatékosan adjon az ejnye-ejnyének, amikor valami ismét feltört a torkán, és kitáttatta vele a száját. Érezte, hogy remegés tölti be minden tagját, s a verejtékcseppek ismét megjelennek a homlokán. Karjai összerándultak, s anélkül hogy tudott volna róla, ökölbe szorította a kezét.

– Mit csináltál? Nem tudsz vigyázni, te kis hülye? Ha a jó édesanyád nem tanított meg tisztességre, hát én majd megtanítalak!

Szinte kívülállóként hallotta saját, félelmetes ordítását, érezte, hogy felemelkedik az ökle, és belevág a kövér kisfiú képébe. Aztán néhány rúgás jobbra-balra, amelyek mindegyike gyereket ért, majd gyors, menekülésszerű futás a tér túlsó vége felé.

Csak akkor tért teljesen magához, amikor felért a Társaság székházába, és leroskadt az íróasztala mellé. Hiába koncentrált azonban az aláírnivalókra, a fehér papírról egyre csak a kövérkés kisfiú vérmaszatos arca nézett rá szemrehányóan, értetlenül.

Amikor befejezte az aláírnivalókat, még hosszú ideig a székházban maradt. Homlokát a tenyerébe fektetve, próbált objektív képet alkotni magának az eseményekről, de ahelyett hogy kitisztult volna a kép, egyre jobban növekedett benne a zűrzavar. Szünet nélkül a feje búbján trónoló púpot tapogatta, és nem értett semmit. Mintha megbabonázták volna.

A takarítószemélyzet már többször is rányitotta az ajtót, míg végre rászánta magát a távozásra. Mivel azonban nem óhajtotta megkísérteni még egyszer a végzetet, az egyszerűbb mozgójárda helyett taxit hívatott, s igyekezett elkerülni a taxis fürkésző tekintetét, aki nem értette, hogy miért választ valaki tízperces járdázás helyett egy jó órás taxiutat, amely ráadásul nem is valami olcsó.

Leo zavartan fizetett, amikor megérkeztek a háza elé, és igyekezett rendbe hozni az arcát. Többször is végigsimított rajta a tenyerével, és buzgón remélte, hogy Maja nem vesz észre rajta semmi különöset.

Kinyitotta az ajtót, és nyugtalanul konstataálta, hogy Maja ma az ígésző, a nagy csábító szerepét játssza. Máskor örült volna az izgató esti programnak, a kellemes szórakozást követő vacsorának, most azonban jobban szerette volna, ha békén hagyják. A legszívesebben azonnal ágyba bújt volna, persze egyedül. Maja feléje lebbent, és kiszakította kezéből a táskáját. – Gyakorlott

mozdulattal a sarokba vágta, átölelte Leót, és úgy pipiskedett előtte lábujjhegyre állva, hogy duzzadt mellbimbói a főmérnök arcát simogassák. Leo becsukta a szemét, és érezte, hogy ma nem történik vele semmi olyasmi, ami máskor történni szokott, aminek menetrendszerűen történnie kellett volna. Maja egy darabig még riszálta magát, aztán észrevette, hogy valami nem stimmel a férjével. Visszaereszkedett a sarkára, és csodálkozva rámeresztette a szemét.

– Mi az, mi történt veled?

Leo ismét behunyta a szemét, mert érezte, hogy az ismeretlen, fenyegető érzés keríti a hatalmába. Kissé ingerülten eltolta magától Maját, és az asztal felé intett.

– Kész a vacsora?

Majának fennakadtak a szemei.

– Vacsora?... Nahát... De hát... Előtte? Leo bólintott.

– Előtte. Most!

Az asszony nem szólt semmit, csak kipenderült a szobából, be egy másikba, s amikor visszatért, vastagabb anyagból készült köpeny borította majdnem teljesen átlátszó ingét. Arca sápadt volt, keze kissé remegett. Igyekezett azonban megőrizni önuralmát, és ideges, vergődő mosolyt csalt az ajcára.

– Kérlek. Vízimarhát főztem... Ja, igen, nagyon kedves vagy, hogy megjavítottad a villanyt. Azt hiszem, elég ízletes... Tudod, sorba kellett állnom érte... – és csak fecsegett, fecsegett idegesen és megállíthatatlanul.

Leo érezte, hogy egy apró kis ér lüktetni kezd a halántékán, s eddig ismeretlen fájdalom önti el a tarkója tájékát. S a fájdalommal egyenes arányban növekedett benne az éppen hogy csak megismert ingerültség; vörös karikákkal kevert fekete csíkok táncoltak a szeme előtt, előbb csak lassan, aztán egyre gyorsabban, körbe-körbe.

Megvárta, míg Maja kimérte a levest, majd felemelte a kanalát, és beletúrt a csipetkékkal vegyes marhadarabok közé. Megfújta, majd nagy fegyelemmel, csak úgy foghegyről, odavetette:

– Túl meleg. Ehetetlen.

Az asszony kanala koppanva hullt vissza a tányérjára.

Apró levescseppek röppentek ki az asztalra, s mélabúsan kerültek szét a habfehér abroszon.

– Meleg? – kérdezte Maja tehetetlenül, és érezte, hogy sírás fojtogatja a torkát. Hát persze hogy meleg, sőt forró! De hát, ilyennek is kell lennie, hogy... Na igen, ma nem történt semmi vacsora előtt. Máskor azonban, évek óta szinte minden este, leszámítva a rövidebb betegségeket, meg szokott történni az. Ezért forralta fel annyira a levest, hogy még akkor is langyos legyen, ha már túl voltak azon, és végre neki-állhattak a vacsorázásnak.

– Meleg? – kérdezte még egyszer szerencsétlenül, és szemét befátyolozták a könnyek.

Leo megtörölte száját, és gondterhelten az asztalra könyökölt.

– És nemcsak meleg, hanem sós is. Tisztára el van sózva!

Maja érezte, hogy szédülni kezd, és az asztal sarkába kapaszkodott. Tudta, hogy valami történt a férjével, valami rettenetes, amit még soha nem hallott, sem barátnőitől, sem ismerőseitől, akik között nem egy orvos is akadt. Talán valami ismeretlen, eddig nem létező kór tört rá az R-20-ra, amely megtámadja

az agyat, s amilyen pechje van, pont az ő férje agya esett éppen az útjába. Talán átmeneti elmezavar vagy ilyesmi. Ha pedig így van, úgy kell bánnia a férjével, mintha háborodott lenne... Csak nem ellenkezni vele, és nem mutatni, hogy észrevett valamit!

Óriási erőfeszítéssel ismét belemerítette kanalát a tányérjába, és bekapta a csillogó levest. Megforgatta a szájában, és úgy tett, mintha kizárólag az ízére koncentrálna.

– Lehet, hogy igazad van – mondta végül. – Mintha valóban egy kissé elsóztam volna... Bocsáss meg!

– Kissé – keményedett meg Leo hangja, miközben lecsapta szalvétáját az asztalra – , kissé! Kegyetlenül elsóztad, az ehetetlenségig!

– Igen... Lehet, hogy elsóztam – suttogta Maja rémülten, és önkéntelenül is a menekülés útját fürkészte. – Talán a sóban van a hiba...

– A sóban? – kacagott fel a férfi, és elégedetten hátradőlt a székén. –

Ilyenek vagytok ti, asszonyok. Ha hülyék vagytok, mindig más az oka. A só, a víz, a tűz, a levegő. Akármilyen. Csak ne kelljen a hülyeségeket bevallani.

– A hülyeségeinket? – visszahangozta Maja kábán.

– És az édes jó anyátok hülyeségét! Mert valamennyien az anyátok tükörképei vagytok. A te idióta anyád is állandóan elsózta a levest! Hát nem megmondtam már százszor is, hogy úgy főzz, ahogy nekem ízlik, ne úgy, ahogy a vén hülye, boszorkány anyádtól tanultad! Attól a repedt sarkú, csúf személtládától!

Maja összeomlott, hogy aztán minden alkalmazandó terápiát feledve feléledjen, mint az a bizonyos mitológiai madár, amely hamvaiból is képes volt életre kelni. Rég halott anyjának kegyetlen emlegetése elmosta benne az óvatosság gátját, és vigyázatlanságra ragadtatta. Bár képtelen lett volna olyan szavakat kiejteni, mint Leo, amelyekért egyébként az állásából is azonnal elbocsátották volna, ha meghallja valamelyik felettese, mégis kötelességének érezte, hogy a maga módján megvédje szelíd, kedves anyja emlékét.

– Te csak ne bánts az anyámat – mondta színpogva. – Ő sem bántott soha téged... Akkor bezzeg még könnyörögtél neki, amikor udvaroltál... Akkor bezzeg úgy etted az elsózott levesét, hogy majd megfulladtál tőle... És akkor... Akkor még alig vártad, hogy kihúzza a lábát a szobából... Nem úgy, mint most – s hangja zokogásba fűlt.

Leo elégedetten felállt, és sétálni kezdett a szobában. Bár alig evett egy-két kanálkával, éhsége egy csapásra elmúlt, s valami nagy-nagy elégedettség öntötte el. Szinte fizikai jó érzés bizsergett minden tagjában; úgy érezte magát, mintha szerelmeskedne Majával. S most, hogy az asszony leborult az asztalra, és nem szólt többé hozzá, kellemetlen érzése támadt, olyan, mint szeretkezés közben, ha megszólalt a videotelefon kíméletlen hangja, mert tudta, hogy halaszthatatlan ügyben hívják.

Lopva zokogó felesége hátára pislantott, és újra erőt gyűjtött.

– Hiába is véded. Tőle örököltél mindent. Attól a vén hülyétől...

Maja felemelte a fejét, és még mindig zokogva az asztalra csapott.

– Te vagy a hülye! Vedd tudomásul, hogy te vagy a hülye! Leo ekkor már nem volt ura önmagának. Ismeretlen, rég porladó ősök elevenedtek meg a lelkében, és már kizárólag csak az ő parancsainak engedelmessé vált.

Közelebb lépett Majához, és föléje magasodott.

– Mit mondtál?! – kérdezte fenyegetően.

– Hallottad – sírta az asszony, és nem akarta megismételni az előbbieket. Maga sem értette, hogyan csúszhattak ki a száján a csúnya szavak.

– Vond vissza! – mondta Leo keményen.

– Nem!

– Vond vissza, amíg szépen beszélek!

Az asszony rémülten, de határozottan megrázta a fejét.

Leo akkor hozzáugrott, megragadta a karját, és hátracsavarta. Hallotta, hogy a szék nagy zörgéssel felborult mögötte, tányérok csörömpöltek, s az asszony visított, mintha ölnék.

Később maga sem emlékezett pontosan rá, hogyan is történt. Egyszerre csak arra eszmélt, hogy az ágyon hevernek, s ő tépi, szaggatja Maja ruháját; ingcafatok röppentek a szeme előtt, Maja sivalkodott és karmok, majd egyre csendesebbé vált, mikor már ruhátlanul feküdt a karjai között.

Már az övé volt, amikor újra végigömlött rajta a kényszer, hogy meg kell ütnie az asszonyt. Ökölbe szorította a kezét, és odavágott a melle alá, csak úgy csattant. Maja felszisszent, de nem szólt semmit, talán nem is érzékelte teljesen a fájdalmat. Ő azonban annyira kiborult, hogy egyszerűen elvesztette az eszméletét. Mintha a csillagos ég szakadt volna rá mind a két nappal egyetemben. Utolsó világos pillanatában még Maja vállába harapott, aztán megszűnt létezni a világ.

Kora reggel volt, amikor fáradtan és törődötten kinyitotta a szemét. Maja a földön térdelt, és az edénycserepeket söpörgette egy személtlapátra. S bár az ágy nagyot reccsent Leo alatt, az asszony úgy tett, mintha nem vette volna észre férje ébredését.

Leóban hullámozott a szégyen. Képtelen volt megérteni, hogy mi történt vele az este. Mintha csak valami új, titokzatos ajzószer próbáltak volna ki rajta, amelynek eddig senki sem ismerte a hatását.

Nagyot sóhajtvá kikecmergett az ágyból, és hátulról átkarolta a hajlongó asszonyt.

– Haragszol? – kérdezte hízelkedve, és hozzádörzsölte a fejét.

Amikor Maja ráemelte az arcát, megdöbbsent. Mindkét szeme alatt lila karikák sötétlettek, szája szegletén véres heg húzódott, homlokát karmolások éktelenítették.

Az asszonynak könny öntötte el a szemét, és férje karjaiba vetette magát.

– Mi történt velünk, Leo? Jaj, mi történt velünk? Leo végigsimított a homlokán.

– Nem is tudom... Mintha nem is én lettem volna. Talán valami betegség; s már-már azon volt, hogy a tegnapi délutáni kalandját is elmesélje, amikor valami óvatosságra készítette. Szinte hallotta, hogy bensejében megszólal egy figyelmeztető hang: "Csend!"

– Remélem, hogy nem tér vissza többé – mondta könnyedén, és nagyot nyújtózott, de szinte azonnal vissza is rántotta a kezét, ahogy testébe belemart a fájdalom. Letépte magáról az inget, vagy inkább azt, ami az ingéből megmaradt, és elismerő bólogatással nyugtázta a mellén keresztül-kasul futó mély körömnymokat.

– Te aztán jól elintéztél – mondta, és elindult a fürdőszoba felé. – Úgy nézek ki, mintha macskával aludtam volna...

– Pedig velem aludtál – kuncogta az asszony, és furcsa színt kapott a hangja, majdnem olyat, amelyet vacsora előtt szokott használni.

Leo felkapta a fejét, és újabb emlékek tolultak az agyába.

– Te – mondta csodálkozva. – Borzasztóan szégyenlem, ami történt. De valamit el kell mondanom... Maja... Nekem még sohasem volt olyan jó veled, mint tegnap este. Nem tudom, hogyan történt, de eddig még soha.

Az asszony belesöpört néhány cserepet a személapátba, aztán felnézett rá, és mosolyogni próbált duzzadt, sebes ajkaival.

– Elhiszem, Leo... Elhiszem, összevisza vertél, és ráadásul azt sem tudom, miért. De nekem is tegnap volt a legjobb. És ha még egyszer... ha még egyszer... úgy... talán még egy újabb verést is... – suttogta, és zavartan folytatta a törmeléksöprést.

Leo megtántorodott, nagyot nyelt, és az ajtófélfába kapaszkodott. Aztán megfordult, besomfordált a fürdőszobába, és halkán betette maga mögött az ajtót.

A kisebbik nap ma is ott trónolt az égbolt kellős közepén, amikor Leo rálépett a mozgójárdára. Udvariisan és az illemnek megfelelően a jobb oldali karfába kapaszkodott. Úgy érezte, hogy tegnapi betegségét szinte elfújta a mai nap, mint a ködöt a szél. A reggeli újságot olvasva elégedetten konstataálta, hogy a Csillagászati Intézet jelentése szerint a Kaszás kaszájának a csúcsa a Medve hasához ért, s azok, akik a Szöcske jegyében születtek, a tegnapi napon különös levertséget, fáradékonyságot érzleltek magukon. S bár Leo a Tücsök jegyében látta meg a napvilágot, úgy gondolta, hogy mivel a Tücsök a Szöcske szomszédságában van, nyilván rá is átsugárzott a Kaszás hegyéből áradó valami, aminek csak a hatását ismerik, mibenléte még a csillagászok számára is rejtély.

Megigazította a zakóját, hóna alá szorította az aktatáskáját, és boldog volt, hogy szervezete végül mégis legyűrte a Kaszás ravaszkodását. Majd meglepi Maját valami széppel, talán azzal a fülbevalóval, amely után régóta áhítozott. Igaz, hogy ezzel aztán fel is számolja összes dugipénzét, de egye kutya! A tegnapi éjszaka többet is megér!

S Leo érezte, hogy egész teste belebizsereg az emlékezésbe. Nyugtalanul megszorította a karfát, és igyekezett nem gondolni a történetekre.

Ebben a pillanatban hangos ordítás hangzott fel mögötte, és anélkül hogy hátranézett volna, már tisztában is volt az okával. A tegnapihoz hasonló gyerekcsordát öntött valamelyik iskola kapuja a járdára, és a srácok megvadult állat-seregletként vágattak, hogy ellökdösődjenek a következő átszállóhelyig.

Leo óvatosan a karfához lapult, hogy helyet adjon nekik, mint ahogy neki is helyet adtak a felnőttek, amikor másfél évtizeddel ezelőtt ugyanezen a mozgójárdán tülekedett hasonszőrű pajtásaival.

A járda az átszállóhoz közeledett, amikor a gyerekcsapat éppen melléje ért.

Leo futó pillantással mérte fel a terepet, és meglepetve vette észre, hogy a járda összeszűkül előtte; az átszállórészen nagyjavítás folyik. Izzadt arcú overallos férfiak bujkáltak az ide-oda forgó óriási fogaskerekek között, amelyek a járdát hajtották, s egyikük éppen akkor helyezte ki a figyelmeztető táblát a felbontott járdaszelet elé: "Vigyázat! Életveszély!"

A legeslegutolsó pillanatban a gyerekek is észrevették a veszélyt, megtorpantak, s talán a táblával bajmólódó ember is kiáltott feléjük valamit.

Leo még jobban a karfához lapult, hogy utat engedjen nekik, amikor egyszerre csak megpillantotta közöttük a kövérkés, szeplős, szemüveges kisfiút, aki tegnap leverte a lábáról. Úgy látszik, ő lehetett az osztály vagy a gyerekbanda

hangadója, mert most is ő rohant legelő; figyelmeztető csíkokkal telis-tele ragasztott táskája a hátát verte, és hangos füttyöt hallatott, amikor Leo mellé ért.

A főmérnök még mindig a korláthoz lapulva állt, és csak annyit látott, hogy a szeplős feldönti a táblát, s félig hátrafordult, hogy a többiek felé, kiáltson valamit. Ekkor úgy érezte, hogy ismét végigfut a testén a tegnapi hullám; mintha csak elektromosságot vezettek volna bele. Határozott mozdulattal kinyújtotta a lábát: pontosan a kis, kövér, szemüveges elé.

A gyerek nagyot ordított, és fejjel belerepült a fogaskerekek közé. A többiek ugyan egy pillanatra megtorpantak a kerekkel zsúfolt mélység szélén, aztán a lendülettől egymást taszigálva sorban lepotyogtak a szemüveges után.

Leo hallotta, hogy az iszonyatos ordítások után elcsendesedik a környék, érezte, hogy piros cseppek permetezik be arcát és ruháját, valahol felvisított a biztonsági berendezés szirénája, majd óriási rántással megállt a járda.

A főmérnök, mintha álomból ébredne, megtörölte izzadó homlokát, majd előhúzta zsebkendőjét, s letörölte a vércseppeket is. Aztán aktatáskáját a hóna alá szorítva, átlépte a mozdulatlan dermedt járda korlátját, és lassú, nyugodt léptekkel eltűnt a legközelebbi mellékutca torkolatában.

A mentőautók szirénáinak üvöltése óriási embertömeget csalt a főtér környékére.. Az Orvosi Intézet fehér köpenyes alkalmazottai csatárláncot alkotva zárták körül a teret, hogy az izgatottan hullámzó tömeg oda ne rontson a mentés színhelyére. A vijjogó szirénák hangjába jajgatás vegyült, s a hullaszállító kocsik fenyegető robaja mozdulatlan dermesztette a kíváncsiskodókat.

A fehér köpenyesek csak az esti lap tudósítóját engedték keresztül a kordonon, aki jegyzetömbbel a kezében egyenesen a mentést irányító főorvoshoz sietett. A főorvos a riporterre pillantott, és elfintorította az orrát.
– Jöjjön, csak jöjjön... Nézze meg maga is, hogy megírhatta az évszázad riportját.

– Mi történt egyáltalán, doktor úr?

– Hogy mi történt? Azt inkább a javítóvállalat embereitől kérdezze.

Különösen a figyelmébe ajánlom Ret mérnököt... A kórházra is majd rászakították a tetőt... Na, nézzen csak körül!

-Vannak halottak?

– Tele van velük a lyuk. Nem ajánlom, hogy nagyon beledugja a fejét, mert esetleg utánuk esik. Nem riporternek való látvány.

Az újságíró nagyot nyelt.

– Baleset?

– Mi más lenne. Gondatlanság plusz baleset!

A riporter a füle mögé dugta a ceruzáját, s a kritikus hely felé fordult, hogy amennyire a gyomra bírja, körülnézzen, amikor az egyik orvostanhallgató reszkető, ide-oda pislogó, idős nénit vezetett a főorvos elé.

– Főorvos úr, tisztelettel...

– Mi van?

– Ez a néni azt állítja, hogy látta, amint a srákokat elgáncsolta valaki.

A főorvos megdermedt.

– Mit csinált?

– Azt állítja, hogy látott egy embert, aki a javítás alatt álló hajtómű gödre

mellett állt. Amikor a futó gyerekek melléje értek, kinyújtotta a lábát, azok belebotlottak, és belezuhantak a lyukba... Igaz, nénikém?

– Igaz, bizony... Kedves, drága, főorvos úr, isten látja lelkemet, hogy láttam...

A főorvos türelmetlen mozdulatot tett, és elhallgattatta. A hordágyakat cipelő, ide-oda futkosó fehér ruhás tömegből kivált egy hosszú, szőke hajú lány, s egy civil ruhás férfit húzva maga után, a tér szélén csoportosulok felé rohant.

– Főorvos úr, főorvos úr!

Odavonszolta a férfit az újságíró és a főorvos mellé, és zihálva rámutatott.

– Ez... ez azt mondja, hogy látta!

– Mi az úristent látott, kollegina? Hát ma mindenki meg van veszve? Na ki vele, mit látott, öregem?

A férfi sértődötten abbahagyta a zihálást, szökére pillantott, s amikor az biztatóan feléje intett, kelleetlenül azt mondta:

– Egy embert láttam. Aki belökte a srácokat a lyukba. Tanúsíthatom, hogy nem baleset volt. Egy aktatáskás alak állt a járda szélénél, s amikor a srácok elfutottak mellette, kinyújtotta a lábát...

Délután, amikor véget ért a mentés, a polgártanács által kinevezett válságbizottság első ülését tartotta a központi kórház igazgatói szobájában. A tanácskozás szigorúan bizalmas volt; a szaglászó – riporterek félrevezetéséről a kórház legcsinosabb három női alkalmazottja gondoskodott.

Az igazgatói szobában öten tartózkodtak; a legszűkebb válságstáb emberei.

Hárman a kórházból Odd-dal, a főorvossal az élen, ketten pedig a polgártanács biztonsági hivatalából. Igaz, hogy az R-20-as rendőrségét három emberöltővel ezelőtt megszüntették, a polgártanács biztonsági hivatala azonban zavartalanul tovább működött, anélkül hogy erről a szélesebb közönségnek tudomása lett volna.

A biztonságiak hallgatagon ültek a mély karosszékekben, s csak akkor szóltak közbe egy-egy rövid kérdés vagy kiigazítás erejéig, ha ez feltétlenül szükségesnek látszott.

Odd, az igazgató főorvos kiterítette a karosszéke előtt álló asztalkára az éppen kézhez kapott jelentést.

– Tizennégy halott. És valamennyien gyerekek... Az úrkatasztrófákat leszámítva, évszázada nem volt ilyen tömegszerencsétlenség az R-20-on.

– Pláne, ha nem is szerencsétlenség, hanem... – szólt közbe az egyik orvos, s itt elhallgatott, mert nem találta a megfelelő kifejezést.

– Gyilkosság – segítette ki az egyik biztonsági ember.

– Az. Gyilkosság. Gyilkosság – szinte gyerekes élvezettel ízlelgette szájában a rég vagy tán soha nem is hallott szót,

Odd ledobta a papírlapot az asztalra.

– Biztos ez? Nem lehet, hogy tévedünk?

– Gyilkosság – mondta még egyszer a biztonsági ember.

– Nem értem – morogta a főorvos. – Nem értem. Rövid csend ereszkedett a szobára, majd az egyik biztonsági ember a főorvoshoz fordult.

– Nézze, doktor úr – kezdte lassan, le nem véve a szemét az asztal lapjáról, amelyen a jelentés nyugodott. Egymás között vagyunk... Őszintén kell beszélünk. Önök és mi valamennyien megbízhatóak vagyunk... Kezdjük hát hozzá!

Hátradólt székében, a főorvosra emelte a szemét, és folytatta:

– Nem a történelmi fakultásra jártam, bár akkor meg működött, amikor egyetemista voltam. Annyit tudok csak, hogy mikor az őseink az R-20-ra érkeztek, nem ilyenek voltak, mint most. Számos rossz tulajdonsággal rendelkeztek... olyanokkal is, mint a gyilkosságokra és egyéb szörnyűségekre való hajlam. Igaz ez, doktor úr?

Odd bólintott.

– Az, hogy az emberek, az R-20 lakói, ennyire megváltoztak, génoperációnak köszönhető. Az első űrhajónyi emberen műtétet hajtottak végre. Kiültek belőle minden rossz hajlamot: agresszivitást, és még a jó égtudja, mit nem. Az utódok, így mi is, már csak azokat a tulajdonságokat örököltük, amelyeket meghagytak őseinkben. Ezért oszlattuk fel a rendőrséget is, mert ha nincs bűn, mi a fenének bűnüldöző. Nem igaz? Egyetlen kérdésem van csak, főorvos úr: ha itt valóban gyilkosság történt, és ha az a pasas nem valami idegen égitest lakója, ami ugyebár lehetetlen, akkor csak közülünk való lehet. És ha valóban gyilkolt, amire majdnem százszázalékos bizonyítékaink vannak, csak úgy képzelhető el a dolog, hogy az a férfi nem más, mint mutáns jelenség. Ezért azt kérdezem, mi a valószínűsége az operáció utáni mutációknak? A főorvos elgondolkodott.

– Ezen már magam is töprengtem – mondta végül –, és azt hiszem, hogy semmi. Gyakorlatilag nulla százalék... vagyis...

Vagyis?

– Vagyis az akkori kísérletek azt bizonyították, persze a számítógéptechnika akkori színvonalán, hogy csak minden, ki tudja, hány milliárd egyedre eshet egy mutáció, de az is csak rendkívüli körülmények között.

– Mit ért rendkívüli körülményeken? A főorvos felvonta a vállát.

– Hát ez az, amit magam sem tudok pontosan. Először is, azt hiszem, kell hozzá egy mutációra hajlamos egyén. Hogy mennyi ilyen van köztünk, a jó égtudja, de mondjuk, egy a milliárdhoz. Ezen kívül még az is kell, hogy pontosan ezzel az egy emberrel történjék valami, ami megindítja a hajlam kifejlődését. Ért engem?

– Nagyjából. Tehát előfordulhat, hogy valaki köztünk mutációra hajlamos: ő az egymilliárdodik. Ám hogy a hajlama felszínre kerüljön, további véletlenre van szükség, ami a valószínűséget tovább csökkenti így van?

– Pontosan.

– S egy ilyen esetnek mennyi a valószínűsége?

– Gyakorlatilag semmi.

A biztonsági ember elfintorította az arcát.

– Pedig a semmi nem gyilkol. És hadd áruljak el önöknek valamit. A tegnapi napon egy ismeretlen aktatászkás férfi összeverte az egyik áldozatot. Erre is vannak tanúink... Sőt még egy öregasszony is akad, aki azt bizonygatja, hogy elesett a mozgólépcsőn, és valaki kiröhögte...

– Kiröhögte? – hültek el az orvosok.

– Na igen. Persze lehet, hogy a néni csak képzelődik... Ki tudja?

A biztonsági ember folytatta:

– Most, hogy nagyjából világos a dolog, nem marad más hátra, mint elkapni. Mondja, doktor... Mi segítheti elő egy arra hajlamos egyénnél a mutáns állapot létrejöttét? Odd tanácstalanul megrázta a fejét.

– Honnan tudnám? Erre még nem volt példa... Elképzelhető, hogy lelki

megrázkódtatás. Persze fizikai is.

– Ezt hogy érti?

– Elméletileg akkor is beállhat a normálistól eltérő állapot, ha az illetőt nagy bánat éri, mondjuk, meghal az anyja, de akkor is, ha elesik, és beveri a fejét a járdába...

– Affenét! – szisszent fel a biztonsági ember. – Ez aztán alaposan megnehezíti a dolgunkat. Nem nyomozhatunk mindenki után, aki az utóbbi napokban hasra esett... És mondja csak: a régi kísérletek mit mondanak? Odd doktor egy darabig nyugtalanul forgatta ceruzáját az ujjai között, aztán végül megadta magát.

– Hát, ez orvosi titok. De az R-20-as érdeke... Nos, az archív anyagok szerint háromszáz éve végezték a mutációs kísérletet... Hogy hogyan, nem tudni. Az anyagokat biztonsági okokból megsemmisítették... A kísérletet, végzőket csak a mutáns viselkedése érdekelte.

– És?

– Nos, az első napon nagyfokú ösztönösség jellemezte, mondhatni, a mutáns nem volt ura önmagának. Azt tette, amit a génjei diktáltak, és nem is igyekezett leplezni érzelmeit és indulatait.

– Ez az! – mondta a biztonsági ember. – Amíg ez az állapot tart, addig kell elkapni... Gyanítom, hogy nem tart sokáig.

Az orvos bólintott.

– Úgy van. A második naptól kezdve a mutánsban tudatosul, hogy bűnt követ el, és kifejlődik benne az álcázórendszer...

– Az meg mi a fene?

– Ravaszság. Rájön, hogy álcáznia kell magát, mert ráfizet. Elkapják és megbüntetik. Többé már nem csak egyszerűen az ösztöneire hallgat, s bár megtesz ugyan mindent, amit az ösztön sugall, de óvatosan, hogy rá ne jöjjenek a kilétére...

– Azt mondja, a második naptól kezdve.

– Igen.

– A kutyaúristenit! – pattintott ujjával a biztonsági ember – akkor elkéstünk. Tegnap verte meg azt a gyereket a mozgójárdán... Eszerint ma már álcázza magát, és egy jól fészült állampolgár képében szabadjára ereszti az indulatait, s úgy viselkedik, mint őseink, azon a ki tudja már, milyen bolygón...

Odd főorvos szomorúan bólintott.

– És még nem is ez a legnagyobb baj... Az archív iratok másról is tudósítanak...

A biztonsági ember nyugtalanul összehúzta a szemöldökét. – Másról is?

– Arról – mondta a főorvos, és kezében megremegett a töltőtoll –, hogy a mutánsban furcsa céltényezők lépnek fel.

– Micsodák?

– Céltényezők. Furcsa célokat tűz maga elé. S ezeket még a saját halála árán is igyekszik megvalósítani.

– Ejha! – mondta a biztonsági ember. – S ha szabad kérdeznem, mik azok a tényezők?

– Hát, hogy amint már mondtam, még az élete árán is igyekszik visszaállítani azokat a körülményeket, amelyek között őseink éltek... Azt a társadalmi, egyéni, lelki stb. környezetet. Tehát visszasüllyeszteni az R-20-at a

régi, vérrel és aljassággal teli korba!

A biztonsági emberek sietősen felemelkedtek. – Ez esetben... Nincs mese, gyorsan kell cselekednünk. Tudna valami tanácsot adni, igazgató úr? Odd szomorúan megrázta a fejét.

– Az égvilágon semmit...

Leo, a Társaság főmérnöke, ettől a naptól kezdve taxin járt. Semmi pénzért rá nem merészkedett volna a mozgójárdára, bár az állandó taxizás meglehetősen megterhelte a költségvetését. Feleségéhez kedves volt és udvarias; valamiféle hallgatólagos megállapodás született közöttük, hogy egyikük sem említi többé azt az estét és azt az éjszakát. Maja továbbra is úgy főzött, ahogy eddig; csodák csodájára az étel nem volt sós többé, és ha melegen került az asztalra, *addigra* úgyis langyossá hűlt. S ha Maja felvette átlátszó ingét, Leo magától vágta sarokba a táskáját, és hagyta magát elcsábítani. Mindezek ellenére azonban kimondatlanul is ott lebegett közöttük a megválaszolatlan kérdés: miért volt akkor olyan jó, amilyen soha többé azután?

Kora nyár egyik reggelén Leo három nap szabadságot kért. Mivel tagja volt a Társaság legfelső vezetőségének, nem is kellett nagyon megindokolnia kérelmét. Valami kisebb fáradtságra hivatkozott; kitöltötte a megfelelő papírokat, elintézte a sürgős ügyeket, és táskájával a hóna alatt kilépett az épületből.

A kisebbik nap így nyár elején már meglehetősen alászállt, és Leo alaposan megizzadt, mire hosszadalmas taxizás után megérkezett a központi könyvtár és archívum épülete elé.

Néhány pillanatig gondolkodott, mielőtt az információs automatához lépett volna. Aztán alig észrevehetően biccentett, fejére tette a hallgatót, és játszani kezdett a gép billentyűivel. Amikor kigyulladt az orra előtt egy kék lámpa, tudta, hogy a masina készen áll.

Lassan tagolva beszélt, hogy a gép megérthesse.

– A Társaság főmérnöke vagyok. Jogom van-e betekíteni a titkos archívumba?

– Nincs – felelte azonnal a gép.

– Gondoltam. Kaphatok-e a Társaságtól olyan igazolást, amely feljogosít, hogy betekintsek a titkos archívumba?

A gép rövid ideig tétovázott.

– Nem – mondta aztán lakonikus rövidezséggel.

– Kitől kaphatok engedélyt, hogy betekinthessek a titkos archívumba?

A gép orrán kigyulladt a piros lámpa, ami azt jelentette, hogy ilyen válaszra nincs felkészítve. Leo sóhajtott, és még egy utolsó kísérletet tett.

– Hol van a titkos archívum?

– Második emelet – jött a válasz, és – amikor levette fejéről a hallgatót, a zöld lámpa is kialudt.

Leo nekidőlt a gép melletti pálmának, amely a lépcsőházat díszítette, s érezte, hogy hirtelen támadt indulat kezdi elhomályosítani az agyát. Lopva körülnézett, s amikor úgy látta, hogy közel s távolban senki, odalépett a masinához, belerúgott, majd gyors mozdulattal kicsavarta a gép fejéből a zöld égőt, és lágyan a márványpadlóra ejtette. Halkan felnevetett, amikor a körte eldurant, és barátian megveregette az automata vállát.

– Dögölj meg, pajtás! – mondta mosolyogva, és elindult a lépcsőfeljáró

felé.

A használhatatlanná tett automata megrökönyödve bámult utána.

A második emeleti folyosót vastag, égőpiros kókuszszőnyeg borította, a falakon végig megsárgult arcképek; a könyvtár és archívum valamikori tudós dolgozói, minden rendű és rangú, régvolt beosztottja nézett vele farkasszemet. Leo végigpillantott a hosszú folyosón, s amikor két-három perces várakozás után sem jött senki, úgy gondolta, hogy megkísérelheti a dolgot. Ha leüti az archívum dolgozóját, órák is elmúlhatnak, amíg erre téved valaki. De ha mégis tévedne, azt is leüti. És mindenkit leüti, aki erre téved.

Észre sem vette, hogy a fogát csikorgatja, amikor becsukódott mögötte az archívum ajtaja.

Az ajtónyikorgásra dundi, vörös hajú lány emelkedett fel egy karosszékből, és leplezetlen unalommal bámult rá.

– Jó napot! – fogadta Leo köszönését, majd odasétált eléje, de olyan lassan és fájdalmas arccal, mintha ki tudja, milyen nehezebbre esne megtenni a szék és Leo közti pár lépést. – Mi tetszik? – kérdezte, és megforgatta a rágógumit a szájában, amit lassú, kérődző rágással tologatott ide-oda a fogai között.

– Egy tudományos problémával kapcsolatban jöttem... – mondta Leo, és úgy igyekezett fordulni, hogy ne legyen a háta mögött a bejárati ajtó. Ha elkapja a lány nyakát, ne lephesse meg váratlanul senki.

A vörös enyhe, feltámadó érdeklődéssel mustrálta végig a férfit, olyan közel volt hozzá, hogy szinte az arcát súrolta a haja.

– Maga tudós? – kérdezte kérődzve.

– Olyasmi.

– Neve? – Hik... Hiket.

– Hi-ket – szótagolta a lány, miközben felírta a nevet egy papírra. – Na jó.

Hát akkor – és gúnyosan széttárta a karját – az egész a magáé. Csináljon, amit akar. Ott belül van egy vészcsengő. Ha valami gáz van, csak nyomja meg, és ha éppen itt vagyok, magáért megyek.

– Gáz?

– Hát, ha rosszul lesz, vagy mit tudom én. Az elődöm mesélte, hogy egy pasas kinyiffant, amíg keresett valamit. Valami öregúr volt, öregebb, mint maga. Bejött az archívumba, aztán beszívta a tudomány porát vagy mit. Elég az hozzá, hogy összezsuklott, anélkül hogy valaki észrevette volna. S képzelje, jó hat hónapig nem tűnt fel senkinek... Tudja, a kondicionáló kihúzta a szagot. Már múmia volt szegény kis tudóskám, mire valaki belebotlott. Hát csak nyomja a csengőt, ha valami gáz van. Nem mondhatnám, hogy imádom a múmiákat...

Leo óvatosan besorjázott a végtelennek tűnő polcrendszerek közé, és mármár felkattintotta a legközelebbi kapcsolót, hogy tájékozódjon, amikor a lány utána kiáltott:

– Hé! Tudóskám... Engedélye, remélem, van?

– Persze hogy van – nyögte Leo, és arra gondolt, hogy úgy látszik, mégsem kerülheti el a fojtogatást.

– Oké! Nem is azért mondom... Ha befejezte a melóját, és engem nem talál itt, írja a számát a neve alá. Tudja, a hónap végén el kell számolnom vele...

Leo végigsietett a polcok között, és hálát adott a végzetnek, hogy az R-20 lakóiból tökéletesen hiányzik az óvatosság és a bizalmatlanság. Érezte, hogy ez a hiány is összefüggésben van azzal a titokkal, amely remélte, hamarosan

nem lesz többé titok előtte.

A hosszú polcokon megsárgult iratok, vastag, kék fedelű jegyzőkönyvek végtelen sora feküdt. A polcok tetején fekete tussal mázolt feliratok jelezték, hogy mit hol kell keresni. S mivel az anyag időrendi sorrendben hevert egymás mögött, néhány lépéssel harminc-negyven évet foghatott át. Sorban gyűjtögette a villanykapcsolókat, és minden óvatosságról megfeledkezve araszolt előre a polcok között. Már kétszáz évre járt a múltban, már háromszázra, s egyre erősebb lett az impregnálószer szaga, ahogy süllyedt visszafelé a múltba.

Még négy lépés, még három, kettő, egy, s ott állt az első polc első métere előtt. Legnagyobb megdöbbenésére azonban iratok helyett egy óriási, feltehetően vasból készült ládára esett a tekintete, melynek ismeretlen, soha nem látott mintázata kirítt az archívum dísztelen, csak a praktikusságot szem előtt tartó berendezései közül.

Leo óvatosan megkocogtatta a láda oldalát, majd lábujjhegyre ereszkedett, és megpróbálta leemelni a fejmagasságú polcról. A láda azonban meg sem moccant.

Kétségbeesetten körülnézett, s mintegy háromszáz évnyi távolságban észrevette a polcokhoz támasztott létrát, amelynek minden fokán, vastagon ült a por. Elfutott érte, felmászott rá, aztán már csak azon imádkozott, hogy ki tudja nyitni a láda tetejét.

A ládát is vastagon fedte a feketésbarna por, amely a kondicionáló kétségbeesett igyekezete ellenére mindent beborított. Kutató keze csuklóig süllyedt a lágy anyagba, és első tétova mozdulatával megtalálta a kulcsot. Régimódi, soha nem látott szerkezet volt; nem látszott rajta lyukasztás vagy kódszám nyoma.

Leemelte a kulcsot a tetőről, aztán rövid vizsgálódás után felfedezte a lyukat is, amelybe beleillett. Megfogta a kulcs végét, beledugta a lyukba, s várta, hogy a láthatatlan kód felpattintsa a fedelet. Az azonban meg sem moccant.

Leo sóhajtott, és meg volt győződve róla, hogy az elektronikus zár felmondta a szolgálatot. Még csak ez hiányzott. Ha megpróbálja felfeszíteni, az a hülye tyúk bizonyára meghallja, és ideeszi a kíváncsiság.

Dühösen fordított egyet a kulcson, s majdnem felkiáltott meglepetésében: a kulcs simán elfordult, s szinte ugyanabban a pillanatban felpattant a láda fedele. Anélkül hogy leemelte volna a földre, vagy rátette volna a polcok között gazdátlanul álló, poros tetejű asztalok valamelyikére, a létra tetején állva beletúrt. Ügyet sem vetett a "Szigorúan titkos" feliratra, kihúzta a legfelül heverő, kockás fedelű füzetet. A fedélre ragasztott vignettára cirkalmas, már régóta nem használatos betűkkel ez volt felírva: "A génbank létesítésének terve."

Leo egyre izgatottabban turkált a ládában, és csak akkor nyugodott meg, amikor megpillantotta a könyveket, amelyek nem az R-20-ról származtak. Elmosolyodott és elégedetten konstataálta, hogy a belső hang nem csapta be. Kezében tartja hát a titkok kulcsát!

Ez a kulcs azonban nehezebben fordult meg a titkok zárjában, mint a valódi a ládáéban. A több száz éves, törekeny lapokra írt szöveg az R-20 nyelvének olyan régi állapotát mutatta, amellyel fordítógép segítségével aligha tudott volna mit kezdeni. Nem győzte eléggé dicsérni az eszét, hogy

diplomatafényképében magával hozta a "miniegeret", az apró kis fordítógépet. Zsebkefényképével leporolta a legközelebbi asztal lapját, s egy ölnyire valót odahurcolt a láda tartalmából, hogy megspórolja az állandó mászkálást. Kikészítette a miniegeret, rákapcsolta fülére az elektródákat, és a kényelmetlen széken hátradőlve felütötte a füzetet.

A kopott, kockás fedelű füzet első lapjai hiányoztak. Leo látta, hogy valaki, talán még abban a másik világban, kitepte őket, lehet, hogy véletlenül, lehet, hogy szándékosan. Mindenesetre az első írott oldal egy mondat második felével kezdődött. Leo félhangosan olvasni kezdte a szöveget; megvárta, amíg a fordítógép működésbe kezd, majd felgyorsította a tempót. Rövid idő múlva elégedetten vette észre, hogy gép nélkül is kitűnően érti, amit olvas. Levette hát füléről a kényelmetlen csipeszeket, kikapcsolta a miniegeret, s belemerült egy régvolt álomvilágba, amely olyan szép volt, hogy talán nem is lehetett igaz.

A történet, vagyis a füzet szövege azzal kezdődött, hogy egy bizonyos Fred Martens kapitányt megbízták, szórja ki a génszobákat a világűrbe. Leónak néha percekkig kellett törnie a fejét, amíg kitalálta a furcsa, naplószerű feljegyzések hiányzó sorait, amelyek a következő szövegrészekből nem voltak mindig egyértelműen kikövetkeztethetők. A naplórészletek és feljegyzések ugyanis nem mindig logikusan, sőt egyes helyeken kusza összevisszaságban követték egymást, mintha valaki nem eléggé lelkiismeretesen és figyelmesen vagy különböző érdeklődésű személyek feljegyzéseiből állította volna össze. Végül is sikerült elkapnia a fonalat, és visszagombolyítani arra a végére, amely hiányzott a kockás füzetből. A nehezen olvasható sorokból kiderült, hogy az F-0-ás objektumon – amelyről Leónak fogalma sem volt, hogy hol lehet – a génszobák valami disznóságot követtek el. Egy ma már meghatározhatatlan tilalmat megszegve olyan operációkat végeztek, amelyek óriási veszélyt jelentettek az említett objektum lakóira. Kísérleteikkel áthágtak bizonyos törvényeket, s az objektum vezető testülete úgy döntött, hogy az engedetlen génszobákat meg kell semmisíteni.

Ahogy Leo ki tudta venni, nemcsak a szobákat ítélték halálra, hanem legközelebbi családtagjaikat is. Elég az hozzá, hogy Fred Martens kapitány kapta a feladatot, hogy a szobákat pakolja be pereputtyostul egy űrhajóba, a *Fóka-I-be*, s az űr meghatározott pontján dobja ki őket a világűrbe.

Hogy azután mi történt a *Fókán*, nem derült ki a füzetből. Valószínűnek látszik, hogy a génszobák lázadást robbantottak ki, vagy esetleg Martens kapitány állt melléjük – ez már örökre titok marad –, mindenesetre a *Fóka* keresni kezdett egy olyan objektumot, amelynek az életfeltételei nagyjából megfeleltek az F-0-nak. Hosszú vándorút után le is szállt az R-20-on, s kirakta az elítélteket asszonyostul, gyerekestül.

A génszobák, akik nem is lehettek olyan kevesen, az R-20-on kolóniát alapítottak, s mivel a természeti feltételek kedvezőek voltak, olyan szaporodásnak indultak, hogy lassan aprócska falvak kezdtek benépesíteni az R-20 lakatlan területeit.

Ezután hosszabb időkihagyás következett. Mintegy százszázötven év eshetett ki a későbbi másoló jóvoltából, mert a következő oldalon már városokról beszélt, s első ízben bukkant fel a titokzatos génkonferencia neve, amely a későbbi fejlődés alapvető meghatározójává lett.

Ettől a helytől kezdve Leónak fokozott figyelemmel kellett belemerülnie olvasmányába, hogy legalább a lényegét megértse. Nem nyelvi problémái voltak többé, hanem a közlés olyan síkon mozgott, amely nagy halom korábbi ismeretanyagra épült. Ennek a hiányában pedig csak hézagosan lehetett nyomon követni az eseményeket.

A megszorított génebeszék mindenesetre összehívtak egy konferenciát, amelyen olyan döntés született, hogy kiküszöbölnek minden, az F-0-ról hozott káros hatást. S itt mindenféle tulajdonságok voltak felsorolva, melyek jelentős részét Leo, éppen a tartalmi háttér hiányos ismerete miatt, nem ismerte eléggé. Számára nem mondtak túlságosan sokat az olyan szavak, mint agresszivitás, antiszociális magatartás, hatalmi vágy vagy szubjektívizmus.

A génebeszék társadalmát azonban igencsak nyugtalaníthatta ez az "örökség", ha egy külön konferenciát hívtak össze miatta. A döntés pedig egyszerűen elképesztette Leót. A konferencia ugyanis határozatot hozott, hogy az R-20 minden lakóját meg kell operálni; olyan géneket kell ültetni az öröklött helyére, amelyeket valami ismeretlen félig növény, félig állatból itt az R-20-on állítottak elő, mivel a kísérletek azt mutatták, hogy ennél a növényállatnál hiányoznak a fent említett tulajdonságok, sőt határozott hajlam van benne leküzdésükre.

A határozatot kötelező érvényűnek mondták ki, és tüstént hozzákezdtek a műtétekhez. A feljegyzések szerint rendben is ment a dolog: a lakosság felismerte a döntés jelentőségét, és zokszó nélkül alávetette magát az operációnak. Ez valószínűleg annál is könnyebben megtörténhetett, mivel valamennyien sebészek leszármazottai voltak, és nagyjából tisztában lehettek a döntés jelentőségével.

Ettől a ponttól kezdve a feljegyzésekben ismét zavar mutatkozott. Leo csak nehezen tudta kihámozni, hogy a határozat és az operációk után fél emberöltővel bírósági tárgyalásra került sor, amelynek során két házaspárt halálra ítélték bizonyos, az F-0-ra jellemző cselekmények miatt. A sorok közé rejtett gondolatokat Leo úgy értelmezte, hogy voltak néhányan, akik valamiképpen kibújtak az operáció alól, s amikor a többiek már érvényesült "jótékony" hatása, ez utóbbiak – vígan éltek régi életüket, ugyanúgy, ahogy az F-0-ás objektumon elődeik.

A bírósági eljárás végeredménye nem lehetett kétséges: a vétkeket halálra ítélték. S Leo legnagyobb meglepetésére ezen a helyen furcsa, hajlított, rozsdás tűvel papírcafatot tűztek a füzetbe, amely egy bírósági tárgyalás jegyzőkönyvének kitépett lapja lehetett. A főmérnök remegő kézzel olvasta a sorokat:

.....semmit! Értitek, semmit! Inkább dögöljek meg, minthogy ebben a falanszterben éljek. Olyanok vagytok, mint a birkák... Egyjuhnyáj. Még becsapni sem érdemes benneteket, hiszen olyan hülyék vagytok, hogy nincs benne az embernek semmi öröme!

*

ORGEL BÍRÓ: *Szóval beismeri, hogy előre megfontolt szándékkal maradt távol a műtétől?*

ROGER: *Mindent beismerem... Nyírjátok ki, ha akartok! Bárcsak az F-0-án találkoztam volna veletek... Fasírtot csináltam volna az ocsmány képetekből!*

Leo maga elé ejtette a papírlapot, és a polc fekete-poros fájára meredt. Érezte, hogy hideg gyűlölet önti el, és ugyanakkor egyre nagyobb

rokonszenvet érez Roger iránt.

A kockás füzet utolsó oldala az Orvosi Tanács hosszú és viharos üléséről készült rövidített jegyzőkönyvet tartalmazta. A vita során egy bizonyos Pitt professzor javaslatára nem hajtották végre a halálos ítéleteket, hanem örökös száműzetésre változtatták. Egy másik, rozsdás tűvel betűzött részlet erről az ülésről is szolgáltatott némi információt: ^

PITT: *Javaslom tehát, hogy tegyük őket az újonnan felfedezett DK-1-re.*

HARRIS: *Ellenzem!* TELL: *Én is!*

PITT: *De kedves kollégák, miért? Az istenért, miért? Hát még mindig nem értik? Nem halálra kell őket ítélni, hanem . kitüntetni, nem értik?*

TELL: *Nem.*

PITT: *Nézzék, kérem. Beszéljünk őszintén. Semmiféle apokaliptikus képet nem óhajtok az önök szeme elé varázsolni. De elődeink elkövették azt a számárságot, hogy valamennyiünk génjeit megműtötték. Átírták a kódokat. Értik, hogy ez mit jelent?*

HARRIS: *Békét, nyugalmat.* TELL: *Megtisztulást a szennyből.*

PITT: *És lehet, hogy a végünket... Ki tudja, hogy milyen előregyártott információkat vagy kódokat ültettünk magunkba, amelyeknek a hatása csak esetleg évszázadok múlva érvényesül...*

HARRIS: *(nyugtalanul) Ezt hogy érti?*

PITT: *Növényi lényekkel kísérleteztünk, s bizonyos mértékig mi magunk is növényekké váltunk. Képzelve csak el, egy napon észreveszi, hogy tavaszodván friss rügyek fakadnak a homlokán, a hónalja meg kivirágzik. Rózsa nő rajta, sok-sok tövissel!*

HARRIS: *Kikérem magamnak ezt az ízléstelenséget!*

PITT: *Jól van, jól. Csak azért mondtam így, hogy felismerjék a veszélyt. Mit tudjuk mi, hogy milyen kódot ültettünk magunkba. .. S ha egyszer majd itt a baj, hogyan szabadulunk meg tőle?*

TELL: *Marhaság, professzor!*

...Ezután hosszú vita következett, melynek során végül is elfogadták Pitt professzor érveit, elsősorban a Biztonsági Intézet nyomására. A halálos ítéleteket száműzetésre változtatják. A következő részlet az indoklást tartalmazta Pitt professzor záróbeszédéből:

– Tehát kitesszük őket arra a DK-1-esre. A bolygó koordinátáit szigorúan titkosan kezeljük, egyetlen példányban őrizzük csak, lyukkártyára rögzítve a titkos archívumban. Ezek meg csak szaporodjanak el, és őrizzék bűnös, de érintetlen génjeiket. Irtsák egymást, és éljenek úgy, ahogy annak idején. Ha azonban egyszer szükségünk lesz rájuk, ha valakinek rügyek nőnek a homlokán, ott lesznek, és mi kiigazíthatjuk magunkat a segítségükkel, ők lesznek a mi génbankunk.. . Ezt javaslom, uraim.

Ezzel a kockás füzet véget ért. A néhány utolsó, üres lapot halvány por fedte, amely a polcok közül szivároghatott a ládába.

Leo nagyot sóhajtva becsukta a füzetet, és megpróbálta rendszerezni gondolatait. Sok minden világossá vált előtte, de még nem minden. Lassan kezdett tisztában lenni magával is, és homályosan felködlött előtte: talán rég porladó ősök akarata öltött testet benne.

Óvatosan félretolta a poros kacatokat, a sárga jegyzőkönyvlapokat, s amikor nem találta, amit keresett, visszament a ládához. Felmászott a létrán, s ahogy ment rajta felfelé, eszébe ötlött a villanszerelés.

Önkéntelenül is a fejéhez nyúlt, ahol akkor búb nőtt rajta. S ebben a pillanatban megvilágosodott előtte minden.

Remegő kezekkel beletúrt a ládába, és addig-addig kotorászott, amíg az egyik sarkában, foszladozó ruhadarabok alá rejtve, meg nem találta az irányítókártyát. Előhúzta, lefújta róla a port, és a halvány fényforrás felé tartotta. A kártyát furcsa mélyedések, cikcakkos vonalak hálózta összevissza, látszólag rendszertelenül. Tudta, hogy sok munkája lesz még vele, amíg a modern úrhajók irányítószerkezetébe be tudja táplálni ezt az ósdi vacakot. Mindenesetre óvatosan megsimogatta, és a belső zsebébe rejtette. A legfontosabb tárgyat ezzel meg is szerezte.

A keze alatt foszladozó ruha a világon semmi érzelmet nem ébresztett benne. Fekete, posztószerű anyagból szabták, a kabát karján felül, majdnem a váll alatt, valaha aranysárga, mára pedig csaknem színtelenre kopott csíkok jeleztek valamit, talán egykori viselőjük beosztását vagy nevét, vagy ki tudja, mit. A ruhához sapka is tartozott, furcsa kitüremkedéssel a homlok felett; mintha egy műemlék háztető eresztét varrták volna az elejére.

Leo gondosan összerakott mindent, aztán odament az asztalhoz, hogy a többi kacatot is visszahordja. S már-már felmarkolta a poros könyvek csomóját, amikor az egyik, egy vastag, fekete borítójú, visszaesett az asztal lapjára, és kinyílt. Éppen ott, ahol ósdi, alig látható fénykép szomorkodott az oldal közepén.

A főmérnök visszarakta a csomagot a ládába, ennek az egy könyvnek a kivételével. Amikor kész volt, kifújta magát, újabb portömeget maszatolt el izzadó homlokán, majd felemelte ezt az utolsó könyvet, és közel tartotta a gyengén világító lámpához.

Többször is meg kellett törölnie a szemét, hogy végül is ki tudjon venni valamit. Egy hosszú, irdatlan nagy szerszám volt a fénykép közepén; nagyságára a mellette álló emberek méretéből lehetett következtetni. Hosszú, farokszerű valami meredt fel belőle a levegőbe, és az emberek feje fölé magasodott.

Leo észrevette, hogy a kép alatt felírás is van, halvány, időmarta betűkkel. "Légvédelmi üteg az első világháborúból. Osztrák-Magyar Monarchia." Tanácstalanul nézegette, és többször is elolvasta, de egy árva kukkot sem értett belőle. Nagyon sóhajtott, és bekapcsolta a fordítógépet. A kis gép kattogott, erőlködött, de végül is tehetetlennek bizonyult: előbb csak makogott, majd szóról szóra megismételte a feírást.

Leo türelmetlen mozdulattal tépte le a füléről az elektródákat, és tovább lapozott a könyvben. A következő fénykép felálló bajuszú, furcsa fejfedőjű embert mutatott, alatta a következő felirattal: "Hindenburg marsall."

A főmérnök belátta, hogy így semmire sem megy. Megfogta a könyvet, gondosan leporolta, s amilyen kényelmesen csak tudott, elhelyezkedett a kényelmetlen széken. Aztán egy szuszra, ami azért jó három-négy óráig is eltartott, végigolvasta az első világháború történetét.

Amikor befejezte, úgy érezte, hogy szárnyai nőttek, és azonnal felemelkedik a levegőbe. Valami furcsa, mámoros érzés feszítette a mellét, amelyet eddig még sohasem érzett. Úgy érezte, ismeretlen vágyak bujkálnak benne: nagynak lenni, hatalmasnak lenni, uralkodni másokon – ezért érdemes csak élni! Kiemelkedni a hangyaemberek tömegéből; leigázni, és ha kell, eltaposni őket!

S ezek a csodálatos fegyverek! Bár sokuknak még a könyv végéig sem jött rá a jelentőségére vagy használatának módjára, mégis csodálattal töltötte el az acélkolosszusok látványa. A magasba ívelő karcsú csövek, a tengeralattjárók szivarteste, a tankok zömök nehézkessége s a robbanás verte kráterek látványa füttyszót csalt az ajkára. Ez az! Ezért érdemes élni!

De ami igazából bámulatba ejtette, az a sokszínű és sok fazonú egyenruhák tömege volt, amelyeket annak a szerencsés világnak az emberei, méghozzá harcoló emberei hordtak. A sapkák, a csíkos nadrágok, csillagos váll-lapok új színt csaltak az arcára. Nem lehetett már semmi kétsége afelől, hogy azzal az eséssel, ott, villanszerelés közben, valami felszabadult benne, és tudta, ismeretlen ősei parancsának engedelmességre kell. Kötelessége, hogy az R-20-on új világot teremtsen, olyat, amilyen ez, amelyről a könyv szól. Kötelessége, hogy fegyvereket készítsen, egyenruhákat, katonákat szerezzen melléjük, és új társadalmat alkosson, amely gyökeresen különbözik majd az R-20 birkanyáj-nyomorúságától.

Azután pedig ki a világűrbe! Sorra meghódítja a környező bolygókat, később a távoliakat is. S az R-20 lesz a világ ura! Mérhetetlen gazdagság ömlik a bolygóra, és mindenki más, értelmes vagy értelmetlen lény, csak az R-20-nak dolgozik, az ő gazdagságát növeli!

Megtörölte a homlokát, és visszaült a székre, mert érezte, hogy szédülni kezd. Összecsuksa a könyvet, s az aktatáskájába rejtette a kódolt kártya mellé. Aztán, mielőtt még óvatosan a kijárat felé indult volna, megkísérelte végiggondolni a dolgot.

Abban bizonyos volt, hogy a könyv nem az F-0-ás objektumról származik, hiszen a nyelvallapot sokkal későbbi korra mutat. Ebben az esetben... Igen, ez azt jelenti, hogy miután génbankot létesítettek a DK-1-en, valamikor később, esetleg többször is, expedíció kereste fel őket, hogy megállapítsa, hogyan funkcionál a bank. Akkor hozhatták magukkal ezt a könyvet is. Akkor viszont... Lehet, hogy a kód, amit a táskájába rejtett, nem az F-0, hanem a DK-1 kódja?

Ahogy kifelé indult, már biztos volt benne, hogy a DK-1 kódját, a génbankét lopja a táskájában. És azt is pontosan tudta, hogy mi a teendő. A lány nem volt a helyén, amikor Leo a kijárat felé ért. Megkönnyebbülten felsóhajtott, s az asztalon fekvő kartonra ráírt egy fiktív számot; nem létező engedélyét. Aztán kilopakodott a folyosóra, és anélkül hogy bárki is meglátta volna, elhagyta az épületet.

Ettől a naptól kezdve Leo, a Társaság főmérnöke, szorgos munkába kezdett. Ellenállva Maja minden csábító és kevésbé csábító nőgatásának, sürgős munkájára való hivatkozással nem ment szabadságra. Sőt! Elvállalta a víztárolók építéskor keletkezett felesleges anyagok kiszállítását az R-20 körül létesített mesterséges szemétyűjtőkbe, alkalmat adva önmagának, hogy felfrissítse űrrepülő tudományát. Ezzel együtt állandó fel – és leszállási engedélyt is kapott, ami megkönnyítette a szökést.

A későbbi hadművelet helyszínéül az egyik elkezdett, de soha be nem fejezett víztárolót jelölte ki. Az óriási építmény valami építészeti balfogás következtében megrepedt, és miután szorgos számíttással kimutatták, hogy jóval olcsóbb újat kezdeni, mint az elfuseráltat toldozni-foldozni, otthagyták isten hírével egy lakatlan pusztaság közepén. Leónak nem okozott problémát megszerezni az épületek kulcsait, s összelopkodni a nyersanyagokat,

amelyeket szükségesnek ítélt.

A legnagyobb nehézséget a kódolt kártya és az űrhajó irányítóberendezésének összepasszítása okozta. Több hónapig tartó keserves bütykölés árán lehetett csak nagyjából biztos benne, hogy az irányítószervezet oda is viszi az űrhajót, ahova a kódolt lap küldi. Remélte, hogy nem máshová, mint a DK – I-re.

Már erősen bennjártak az őszben, amikor úgy érezte, mindent megtett terve sikeréért.

Egy napos, száraz, őszi reggelre esett aztán a választása, amikor az emberek lelkét különösképpen előntötte az egymás iránti szeretet és felelősségtudat. Mintha a levegőben úsztak volna a jóindulat bacilusai, és védhetetlenül megfertőztek volna mindenkit.

Leo magához vette táskáját, és egy futó csókkal elbúcsúzott Majjától. Az asszony fel sem állt, csak a reggeli újság felett morgott valamit feléje. Még mindig azt az átlátszó hálóinget viselte, amely nem elhanyagolható okot játszott abban, hogy a tegnapi vacsora is hidegen került Leo gyomrába. Csendesen elmosolyodott, és elképzelte, milyen képet vág majd Maja, ha egyenruhában látja viszont, tankok, meg ki tudja, még miféle monstrumok élén!

A főmérnök kiballagott a felszállóhelyre, ahol már telerakott űrhajó várta. A rakodók utat engedtek neki, és kissé távolabb mentek, hogy a felszállás okozta zaj ne sértse annyira a fülüket. Nem láttak semmi szokatlant benne, hogy a főmérnök maga szállítja a hulladékanyagot, hiszen egyszerű munkás el sem tudott volna igazodni a bonyolult műszerek dzsungelében.

Leo beszállt a vezetőfülkébe, sokszor kipróbált mozdulattal becsúszta a kódolt kártyát az irányítórendszerbe, és beindította a hajtóművet. A motorok feldübörögtek, s mire kinézett az ablakon, az R-20 apró pont volt mögötte. Elégedetten hátradőlt, és behunyta a szemét.

Olyan halkán szállt le az ismeretlen bolygó felszínére, amilyen halkán csak tudott. Minimálisra csökkentette a motorok működését, így aztán alig csapott zajt. Előbb óvatosan végigkémlelt a sárgás színben játszó lapályon, majd amikor úgy látta, hogy semerre sincs semmi mozgás, zökkenve leereszkedett. Kinyitotta az ajtót, és kikémlelt a világba. Az ajtó résén át friss, az R-20-éval megegyező összetételű levegő áramlott tüdejébe, s a magasan ragyogó egyetlen, óriási nap is éppen úgy simogatott, mint az otthoni kettő.

Kiugrott a sárga homokra, és nagyot nyújtózott. Bár útja nem volt hosszú, mégis megviselte az állandó egy helyben ülés. Alig hallotta meg, hogy az űrhajó háta mögött furcsa berregő zaj támadt, s annyi ideje maradt csak, hogy elrejtőzzék az űrhajó teste mögé. Minden eshetőségre készen kezébe kapta a nehéz csavarkulcsot, és kilesett a hajó sarka mögül.

Közvetlenül az űrhajó mellett apró, halkan duruzsoló négykerekű jármű haladt, benne pedig egy éppen olyan katona ült, amilyet az ellopott könyv lapjain látott. Ugyanolyan sapka s a karján is csíkok! Szinte felkiáltott örömeiben. Tehát biztosan a DK-I-re jutott!

Az ember leállította a kocsit, és kiugrott belőle. Tarkójára tolta ellenzős sapkáját, és figyelmesen megszemlélte az űrhajót. Aztán tölcserít csinált a tenyeréből, és Leo felé kiáltott:

– Hello! Mi a szentség ez itt? Van itt valaki? – S amikor Leo nem mozdult, előhúzott valamit az oldalán fityegő kis táskából, és maga elé tartva lassan

közeledett.

Leo megérezte, hogy a katona olyasmit tart a kezében, amivel árthat neki, esetleg meg is ölheti, ezért halk léptekkel megkerülte az úrhajót, hogy a katona hátába kerüljön. Amikor kibukkant a hajtómű sarka mögül, éppen ott állt az ismeretlen mögött, aki kíváncsian az irányítófülkéből lebecsátott létrát szemlélte.

A főmérnök pillanatig sem habozott. Óvatosan a katona mögé lépett, és jót húzott fejére a csavarkulccsal. Hallotta, hogy nagyot reccsen a koponyája, aztán a katona hangtalanul elterült a homokon. Leo elégedetten zsebre dugta a kulcsot, és a kíváncsi idegen fölé hajolt.

Aztán felnevetett, elégedetten, jókedvűen.

A támaszpont előtt már napok óta tartott a tüntetés. Az őrszem unottan böngészte a táblákat, és mély morgással konstataálta, hogy a feliratok egyhangúsága a felvonulók szegényes fantáziájának tükörképe. Mindig csak ugyanaz a néhány mondat! És azt hiszik ezek a szerencsétlenek, hogy ettől nem lesz háború... Micsoda naivság, atyaúristen!

A tüntetők soraiban egyszerre csak nyugtalanság támadt, és az őrszem kiköpte a rágógumiját, hogy erősítésért telefonáljon, ha ezek az örültek megpróbálnának betörni a támaszpontra, mint néhány évvel ezelőtt. A transzparensok izgatott hullámmzásba kezdtek, s a közvetlenül a kerítés mellettüldögélők felugráltak, és öklüket rázták a sivatag felé. Az őrszem nem értette a dolgot, és óvatosan kilépett a füke biztos fedezékéből, hogy meggyőződjék róla, nem – készül-e itt valami disznóság.

Leo nyugalmat erőltetve az arcára, kezében a csavarkulcs-csal éppen a támaszpont kapuja felé lépdelt, amikor váratlanul előtte termettek a tüntetők. Mire felocsúdott, már szorosan körül is fogták, elvágva a menekülés útját.

A főmérnök komolyan megrémült. Mi a nyavalyába keveredett? Alighogy leszállt a DK-l-en, máris megelevenedett előtte az a könyv, amelyet a régi bőrdönből ásott ki. Mert egy pillanatig sem volt kétsége, hogy ezek a furcsán öltözött, feliratos táblákat emelgető férfiak és nők az életét veszélyeztetik.

Arca elé kapta hát a csavarkulcsot, és igyekezett megvédeni magát az ütések és rúgások elől, amelyeknek rá kellett volna zúdulniuk.

A tüntetők azonban nem nyúltak Leóhoz. Fiatal, hosszú hajú legények és lányok voltak, eredetileg alighanem szelíd, álmodozó arccal, amelyet most megkeményített a cselekvési vágy és a tömegfellépés láza. Ott csoportosultak Leo körül, és kiáltoztak, ahogy a torkukon kifért. Néhányan az öklüket rázták, mások pedig jól eltalált köpésekkel díszítették az ismeretlen autós-katona ruháját, amelyet Leo sietősen magára rántott.

Közben egyre újabb és újabb csoportok furakodtak előre, hogy lássák a csapdába esett katonát, és Leo fülében már érthetően csengtek a kiáltások:

– Nini, egy őrnagy!

– Hagyjátok, fiúk, ez nem a mieink közül való... A Szövetség csapatainak a tisztje.

– Na és? Ugyanolyan strici, mint a mieink!

– Háborús tetű ez is!

Soha többé háborút!

– Le a hadsereggel! Vessetek véget a sorozásoknak! Egyszerre csak valaki még az eddigieknél is nagyobbbat ordított:

– Félre, fiúk! Hadd kapjon egy kis kóstolót a szövetséges tiszt is! Tüzet rá,

fiúk!

Leo még mindig szorongatta a csavarkulcsot, és csak akkor értette meg, hogy valami fegyverből lőnek rá, amikor az első lövések eltalálták. Ökölnyi golyók koppantak a testén, de csodák csodájára nem fúródtak a húsába, hanem a ruháján elkenődve, piros és bűzös foltokban csorogtak le róla.

A főmérnök fellélegzett. Úgy látszik, bizonyos golyófajták nem fogják a testét. Talán valamelyest különbözik már a DK-l-es lakótól. Bűdösnek bűdös a lövedékük, az biztos, de legalább ártalmatlan.

Nagyot nyelt, ereje teljes megfeszítésével szétlökődte a körülötte csoportosulókat, és nagy ugrásokkal menekülni kezdett. Futás közben észrevette, hogy lassan kinyílik a támaszpont kapuja, s Leo, anélkül hogy gondolkodott volna, berontott rajta. S csak amikor a kapu becsukódott mögötte, gondolt rá, hogy talán cseberből vederbe esett. Harciasan meglóbálta a csavarkulcsot, amikor észrevette, hogy egy alacsony házikóból egyenruhás ember fut feléje.

A csukott ajtón keresztül még mindig behallatszott a kintiek lármája, s a piros golyóbisok is át-átrepültek a kerítésen.

Az egyenruhás ember odafutott hozzá, kezét a sapkájához emelte, majd menten le is engedte és összecsapta.

– Nahát, őrnagy, hogy ezt megúsza... Hogy jutott eszébe pont ezen a kapun?

Leo nem válaszolt, csak szomorúan végignézett pirosra és bűdösre festett ruháján.

– Látom, a szövetségesek közül való... Beszéli a nyelvünket, őrnagy?

Leo bólintott, és halkán morogta:

– Természetesen... izé.

– Spak őrmester vagyok.

– Jó napot, őrmester.

– Jó napot, őrnagy... Mondja, nem sebesült meg?

– Rám lőttek... őrmester. Ezekkel a piros golyókkal... De nem hiszem, hogy megsebesültem volna. – Nem akart eldicsekedni vele, hogy nem fogja a DK-les fegyvereinek a golyója.

Az őrmester szeme kerekre tárgult.

– Milyen golyókkal lőttek önre?

– Ekkora volt és piros – mutatta Leo az öklét. – És bűdös... itt van ni, a ruhámon!

Az őrmester felkacagott.

– Ja, vagy úgy. Értem már, őrnagy. Igaz, ami igaz, végül is ön katona, és nem szinkrontolmács. Paradicsom ez, őrnagy, még hozzá rohadt paradicsom! – Ezzel az őrmester kinyújtotta mutatóujját, belemártotta a Leo ruháját díszítő foltok egyikének a közepébe, aztán az orra alá tartotta, és szakemberhez méltó alaposan megszaglászta. Amikor kész volt vele, leguggolt, és ujját gondosan a fübe törölte.

– Paradicsom ez, őrnagy, ahogy mondtam, még hozzá a legbűdösebb fajtából. Még szerencse, hogy tojást nem vagdostak magához. Akkor aztán úgy nézne ki, mint egy tányér lecsó!

Leo kényszeredett vigyorral kísérté az őrmester hangos röhögését.

Odakintről még mindig behallatszott a felháborodott kiabálás, mire az őrmester abbahagyta a nevetést, és kifelé fülelt.

– Török valamiben a fejüket a disznók! Na, gyerünk, őrnagy! Jelentennem kell, hogy idetévedt... Mivel jött, kocsival?

Leo bólintott.

– Bedöglött? – Be.

– Fele zsoldomat rá, hogy a sivatag szélénél. Olyan ez, mint a Bermudaháromszög. Az utóbbi néhány évben legalább ötven kocsi döglött be pontosan ugyanazon a helyen. És nincs rá semmi magyarázat.

Leo az őrmester nyomán beballagott a kis házba és borús gondolatok közepette várta a fejleményeket. Nyilvánvaló, hogy ezek annak hiszik, akit lecsapott a csavarkulccsal. Már csak az a kérdés, hogy ismerte-e valaki személyesen is azt az őrnagyot, itt a támaszponton. Az őrmester felemelte a telefont, és tárcsázott.

– Halló, főnök? Nem fogja kitalálni, mi történt! Idepottyant a sivatagból a szövetségesek egyik őrnagya... Eléggé kivan szegény. Nem, a sivatagot megúsza, csak beleszaladt ezekbe a nyavalyásokba. Áj egy ujjal sem nyúltak hozzá, csak megdobálták paradicsommal, méghozzá jó rohadttal. Olyan szaga van, mint egy latrinának... Nem jól, de beszéli... Mit csináljak vele? Jól van, pillanat... – Leóhoz fordult, és eltakarta a kagylót a tenyerével. – Papírjai vannak? – s amikor Leo bárgyún rámosolygott, türelmetlenül megismételte. – Papírjai, igazolványai...

Leo a zsebéhez nyúlt, és kihúzta ellenfele irattárcáját. Kinyitotta, és néhány igazolványt az őrmester felé mutatott. Az éppen hogy csak beléjük kukkantott, és máris folytatta a telefonbeszélgetést.

– Amennyit csak akar... Thor őrnagy... Szerintem ki kellene mosni a paradicsomból. Rendben, főnök, majd intézkedem!

Letette a telefont, és az egyre bűdösebb Leóhoz fordult.

– Ide figyeljen, őrnagy. Amíg véget nem ér az a randalírozás, nem ajánlom, hogy kimerészkedjék a kapun. Szelídek ezek a marhák, csupa hippi meg hasonlók, de ki a fene tudja garantálni, hogy valamelyik nem nyom magába egy bicskát. A főnök azt mondja, hogy addig ellehet, amíg el nem takarodnak innen. A gyalogság körülzárta a sivatagot, és nem kaphatnak kaját. Három nap múlva úgy eltakarodnak, mint a sicc! Menjen végig itt az úton, a repülőgéphangárok mellett, itt van a papír, ha valaki szól, csak mutassa fel neki... Ja, vigyázzon a rakétaállásoknál, nincs kirakva a sugárveszélytábla... A főnök várja. Ott az a magas épület... Háromszázas szoba. Na, siessen, mert a végén csak ollóval tudják kiszedni a cuccából a paradicsomot. Viszlát, őrnagy!

Leo végigballagott az úton, és csak akkor rezzent fel, amikor a repülőgéphangárok mellé ért. Ez a rezzenés azonban horogütésként hatott, hiszen olyasmit látott, amitől kikerekedett a szeme. Az óriási épület nyitott kapuján át gigantikus gépkolosszusokra esett a tekintete, amelyeket abból a bizonyos könyvből már ismert. De mennyire különböztek azoktól, te jószágos vörös nap! Óriási, csillogó szárnyak, hatalmas kerekek, fenségesek, mint maga a háború és a pusztítás istene!

Érezte, hogy remegés indul meg a mellében, s egyszerre csak szédülni kezdett, mintha influenza tört volna rá. Itt van hát a célnál! Csak óvatosan, nagyon óvatosan!

– Tetszik, őrnagy? – szólalt meg mögötte egy hang, majd valaki óvatosan a vállára tette a kezét. – Az önökéi sem sokkal rosszabbak, csak hát ez a legújabb típus. Különböznék üdvözlöm a "Vadmacska" támaszponton.

Leo ijedten fordult hátra, és alacsony, tányérsapkás emberkét pillantott meg, aki barátságosan ránevetett.

– Én aztán várhatom magát. Úgy áll itt a gépek előtt, mintha ideszegezték volna... Látom, igazi katona. Higgycs el, fél kilométerről, szél ellenében meg tudom különböztetni a katonát a civiltől. Mert tudja, néha a piszok civil is egyenruhát húz, de attól még civil marad... Na jöjjön, őrnagy. Látom, teledobálták paradicsommal... Gennyes értelmiség! Mindig ezekkel van a baj! Ha rám hallgat, őrnagy, a maguk országában is rendet csinálnak... Az összes író, költő, újságíró, filozófus, meg mit tudom én, kit, szóval az összes nyavalygó szoszatyárt összeszedik és behajítják a tengerbe. Vagy felviszik tízezer méterre, és egyenként lepotyogtatják őket. Na jöjjön, őrnagy... Kap tőlem egy külön szobát. Ott ellakhat, amíg ki nem éhezettük őket. Akkor aztán visszamehet a támaszpontjára. Akarja, hogy értesítsük őket? – Jó, majd odaszólunk... Maga meg csak nézzen körül, ha akar. Hiszen a szövetségünk. A ruháját adja le tisztíttatni, mert szédülni kezdek a szagától... Jöjjön, jöjjön, őrnagy, van egy üveg italom... Aztán meséljen róla, hogy milyenek maguknál a lányok...

Leo már egy hete tartózkodott a támaszponton, mivel a tüntetők tovább bírták az éhezést, mint bárki is gondolta volna. Ez a hét azonban elég volt Leónak, hogy véglegesen kialakítsa a tervét. Úgy érezte, mindennek sikerülnie kell. Mintha minden a kezére játszott volna.

Azzal természetesen tisztában volt, hogy semmiféle nagyobb fegyvert nem vihet magával apró úrhajójában, még ha hozzá tudna férni, akkor sem. Tervrajzok pedig aligha vannak a támaszponton. Tervrajzok a gyárakban vannak, ahol a fegyvereket készítik. Persze egy pisztolyt vagy géppisztolyt azért elvisz, de hát azzal aligha szerezheti meg az uralmat az R-20 és a többi bolygó felett. Ez esetben nem marad más hátra, mint... S Leo főmérnök ez utóbbi mellett döntött.

A döntés előtt ugyan tett egy gyenge kísérletet, amely sajnos balul ütött ki. Ekkor rájött, hogy tovább már nem kérdezősködhethet, ha csak nem akarja, magára terelni az elhárítók figyelmét, akikről megtudta, hogy csak úgy nyüzsögnek a támaszponton.

A balul sikerült kísérlet a következőképpen történt. Egyik délelőtti sétája alkalmával véletlenül összetalálkozott az őrmesterrel, aki megmentette a tüntetők haragjától.

– Á, maga az, őrnagy – kérdezte mosolyogva az őrmester –, hogy tetszik nálunk?

Leo mosolygott és biztosította, hogy még otthon sem érezte magát soha ilyen kiválóan. Aztán mintha véletlenül tenné, tetten rossz kiejtéssel és szófüzéssel fordult *hozzá*.

– Mondja, őrmester... Ki három legfontosabb... izé, legsúlyosabb, fajsúlyosabb ember a támaszponton? Nem, az előbb mondtam jól...

Legfontosabb?

Az Őrmester összeráncolta a homlokát.

– A legfontosabb? – kérdezte mosolyogva, és megfogta Leo kabátja ujját. – Na jöjjön, őrnagy, megmutatom őket – ezzel magával húzta a főmérnököt, egészen a támaszpont kerítéséig. A laza szövésű drótháló között kimutatott a támaszponton túlra, arrafelé, ahol a közeli város néhány magasabb épületének tornyai látszottak. – Látja azt a kis házat? Ott, ni! A városon kívül...

– Látom – bólintott Leo.

– Nahát – biccentett az őrmester. – Abban lakik három csaj. Igazi, belevaló, jó csajok. Hát én azt mondom magának, hogy ők a legfontosabbak a támaszponton, még ha nincsenek is itt. Ők tartják össze az egész kócerájt. Ha a tisztikar nem szökdöshetne ki hozzájuk esténként, őrmesterig bezárólag, már kitehették volna a támaszpontra a megszünt táblát – s harsogva, gurgulázva felnevetett. Leo, mit tehetett mást, vele nevetett.

Leszállt az utolsó előtti este, s a főmérnök cselekvéshez látott. A legénység már az igazak álmát aludta, amikor kilopakodott az udvarra, s a ragyogó holdfény ellenére végigmerészkedett az irányítószoba felé vezető úton. Az elmúlt hét alatt kiszagolta, hogy a hangárokhoz vivő betoncsapástól balra, egy kis, jelentéktelennek tűnő épületben helyezkedik el a támaszpont elektronikus komputeragya, amely az egész "kócerájt" irányítja. Ha tud valaki valamit, akkor a komputer az!

Leónak nem jelentett különösebb nehézséget bejutni a gépterembe. Az ajtó ugyan zárva volt, de az ablaküveget minden teketória nélkül benyomhatta. A halk és diszkrét csörömpölésre nem ébredt fel senki, hiszen a tüntetők néha garmadával hajigálták be a palackokat a támaszpontra, amelyek aztán a betonutakon törtek darabokra. Ha valaki meg is hallotta a csörömpölést, bízvást gondolhatta, hogy megint ők szórakoznak.

Bemászott hát a terembe, és óvatosan becsukta maga mögött az ablakot. Szeme hamarosan megszokta a félhomályt, és felismerte a komputert, amely az R-20-aséihoz képest özvíz előttinek tűnt. Elmosolyodott, egyetlen gombnyomással működésbe hozta a szerkezetet, aztán kényelmesen egy asztal sarkára telepedett, a géppel szemben. Amikor már úgy érezte, hogy a masina alaposan teleszívta magát elektromossággal, ismét kapcsolt egyet egy pirosra mázolt forgattyúval, és barátságosan megszólította a komputert.

– Jó estét... izé, hogy is hívnak?

– Jó estét, uram. A nevem Jones, uram.

– Jó estét, Jones. Adna nekem néhány felvilágosítást?

– Ez a dolgom, uram.

– Ez a hely, ahol vagyok, egy támaszpont, Jones?

– Ez egy támaszpont, uram. Fontos támaszpont?

– Minden támaszpont fontos, uram.

– És mondja csak, fontos emberek vannak ezen a támaszponton ?

– Itt mindenki fontos ember, uram. Csak a főnök egy barom, uram.

Leónak felszaladt a szemöldöke a csodálkozástól.

– Hát ezt meg ki táplálta magába?

A gép csendesen zümmögött, jelezvén, hogy az erre adandó választ abszolút szabálytalanul kitörölték a memóriaegységéből.

– Mondja, Jones – kezdte újra Leo. – Ha itt kizárólag fontos emberek vannak, meg tudná nekem mondani, hogy ki a legfontosabb három ember?

A gép rövid ideig gondolkodott, majd mintha határozatlanul megremegett volna.

– Nincs sorrend, mindenki fontos, uram mondta aztán kelletlenül.

Leó belátta, hogy rosszak a kérdései, és ezért nem is megy semmire a géppel.

– Mondja, Jones – próbálkozott másképpen –, mi a jutalmazás módja a támaszponton ?

– A zsold, uram, plusz prémium.
– És... ez egyenesen arányos a teljesítménnyel? A gép újra habozott.
– A teljesítmény nem mindig mérhető, uram.
– Akkor talán a szaktudással?
A gép újra habozott, majd megadóan felelte:
– Azzal igen. A szaktudással.
Leo fellelegzett. Csakhogy helyben vagyunk.
– Ez tehát azt jelenti, hogy akinek a legnagyobb a szaktudása, az kapja a legmagasabb zsoldot és prémiumot?
Leónak az a kísérteties érzése támadt, hogy a masina kiröhögi.
– Igen, uram – mondta végül.
– Nagyon jó. Akkor, mondja csak, Jones, meg tudná mondani nekem, hogy a főnök után közvetlenül ki az a három ember, akinek a legmagasabb a zsoldja és a prémiuma együtt-Véve?
A gép láthatóan megkönnyebbült.
– Természetesen, uram.
– Mondhatja, Jones.
– A második Benjámint tábornok, a harmadik Nik őrnagy, a negyedik Vol őrnagy.
– A lakásukat is meg tudja adni, Jones?
– Természetesen, uram. Négy százkettes, háromszáztizenhét, ötszázegy.
– Köszönöm, Jones. És ne haragudjon, hogy egy kissé használhatatlanná teszem. Tudja, nem ismerem magát olyan jól, mint kellene. Ha nem tudom letörölni mai látogatásomat a memóriaegységéről, maga engem holnap elárul, Jones.
– Igen, uram.
– Hát akkor, szép álmokat, Jones. – Ezzel kicsavart néhány csavart a gépből, és a zsebébe tette. Aztán keresztüllépett az ablakon, és összegörnyedve végigfutott a holdfényes udvaron. S amint futott, nem tudott megszabadulni a kellemetlen érzéstől, hogy Jones, ez a salabakter, még mindig röhög rajta.
Szobájába érve kivette párnája alól azt a pisztolyt, amelyet az elmúlt napok egyikén emelt el az alig őrzött raktárból, és nadrágja zsebébe dugta. Amikor ismét a holdfényes udvaron futott, felnézett az égre, s bár sejtelve sem volt róla, hogy az R-20-as merrefelé lehet, sokat sejtetően elmosolyodott.
– Nemsokára megint köztetek leszek. Várjatok csak, galambocskáim – s észre sem vette, mennyire eltanulta a támaszpontbeliek beszédmodorát.
Nik őrnagy, vékony, fekete bajuszos férfi, még felöltözve egy alacsony asztalkánál görnyedt, amikor Leo bekopogott hozzá. Az őrnagy meglepetten tessékelt be a szövetséges tisztet, és helyet mutatott neki.
– Jó estét, őrnagy. Miben lehetek a szolgálatára?
– Nem tudom, őrnagy – mondta Leo mosolyogva. – Valami titkos megbízatás...
Nik őrnagy elképedt.
– Micsoda?
– Benjámint tábornok küldött magáért. Azt mondta, hogy tegyen egy dzsipet használható állapotba, és szerezzen kilépési engedélyt, de azonnal. Négy fő számára.
– De ilyenkor... miért, az istenért? Leo vállat vont.

– Én nem tudom. Nem vagyok idevalósi. De Benjámin tábornok eléggé részeg.

Nik őrnagy felsóhajtott.

– Akkor a lányokhoz megyünk. Mondja meg neki, hogy minden rendben. Tíz perc múlva várom magukat a hangárok előtt... Bár ma inkább aludtam volna.

Vol őrnagy összeszedése sem jelentett különösebb problémát. Az őrnagy csendesen elkáromkodta magát, amikor megtudta, hogy Benjámin tábornok várja, de engedelmesen készülődni kezdett.

Az egyedüli nehézséget Benjámin tábornok jelentette: de ő is csak addig, ameddig meg nem látta Leo kezében a pisztolyt.

– Maga... maga... kém? – kérdezte fogvacogva, amikor már a hangár felé tartottak.

– Bizonyos értelemben igen – mondta Leo, és bátorítóan rámosolygott Benjáminra. – Azonkívül nem becsülöm az életemet semmire. Tehát: egyetlen gyanús mozdulatra keresztüllövöm. Értette?

A tábornok bólintott.

S még akkor is szomorúan és magába roskadva bólogatott, amikor becsukódott mögöttük a támaszpont kapuja.

A többi már úgy ment, mint a karikacsapás. Az úrhajót nem piszkálta senki az elmúlt hét alatt, hiszen aki észrevette, joggal gondolhatta, hogy a támaszponthoz tartozik. Amikor a három tisztet bezárta a személgyűjtő tartályba, amelyet még idefelé kiürített, megkönnyebbülten felsóhajtott. Még egy rövidke idő, és ő, Leo főmérnök lesz a mindenség ura!

Amikor az úrhajó sikeresen leszállt a magára hagyott víztárolóban, Leo még várt egy kicsit, hogy biztos legyen a dolgában. Miután azonban órák múlva sem tűnt fel senki a láthatáron, megnyugodott. Úgy tűnt, nem figyelt fel senki a jövetelére.

Amikor a katonákat kiengedte, már készen volt a terve. Amilyen gyorsan csak lehet, munkához lát, hiszen egy igazi katonai támaszpont legkiválóbb elméit tartja a markában. Érezte, ismét rájön a lassan megszokottá váló remegés és a hatalom tudata izzadságcseppeket préselt a homlokára. “Csak türelem, türelem – nyugtatgatta magát. – Vége a juhnyájkorszaknak! Mindörökre vége! – S csillogó szemekkel az intergalaktikus háborúk korszakát képzelte maga elé.

Aztán utolsó óvintézkedésként kihúzta az irányítókártyát a megfelelő gépegységből, és elégette. Felesleges, hogy bárki is megismételje utazását a DK-1-re. Óvakodni kell a konkurenciától. Netán valaki más is fejre esik, és hasonló gondolatai támadnak, mint neki. Jobb, ha akkor majd az archívumban nem talál semmit.

Így hát a kódkártya elhamvadt, és vele a DK-1-re vezető út is feledésbe merült mindörökre.

A három tiszt, amikor kikecmergett az úrhajóból, csodálkozva látta, hogy ismeretlen rendeltetésű repülőtéren van; körös-körül óriási betonelemek, lapos támfalak, de szinte valamennyi kettérepedve. Vol őrnagy megcsóválta a fejét.

– Akárki kapott is el bennünket, ezek is elég rosszul betonoznak...

A többiek nem válaszoltak, és csak akkor lepődtek meg ismét, amikor Leo egy ismeretlen tárggyakkal berendezett szobába vezette őket. Intésére letelepedtek a fal mellé rakott karosszékekbe, míg Leo az asztal sarkára ült,

velük szemben. Boldogan elmosolyodott, és már-már szóra nyitotta a száját, amikor Nik őrnagy felpattant, és kiáltozni kezdett:

Na, végre, hála Istennek! Vezessen a parancsnokához!

– Kihez? – kérdezte Leo bután.

– Nem értette? – mordult rá Nik őrnagy gőgösen. – A parancsnokához.

Itt én vagyok a parancsnok.

– Támaszponton vagyok ?

– Ahogy vesszük.

Hát akkor ide figyeljen, ember. Tudja, ki vagyok én?

– Nik őrnagy. Nem?

– A fészkes fenét. A maguk embere...

– A mi emberünk?

– Az hát. Csak nem akarja letagadni, hogy maga a másik táborból jött? A mi táborunkból!

– A mi táborunkból?

– Hát ezek ellenségedből... Maguk építettek be tíz évvel ezelőtt. A maga felettesei. Úristen, őrnagy, képzelje csak el, tíz éve élek azon a rohadt támaszponton, ellenséggel körülvéve... S maguk alaposan a pácban hagytak... Leo érezte, hogy hideg verejték csorog végig a hátgerincén. – Pácban?

– Amikor tíz éve beépítettek a támaszpontra, azt mondták, hogy fényképezek le mindent, minden hónapban megjelenik egy összekötő, és elviszi a képeket. Már tíz éve fényképezek éjjel-nappal, de az összekötő még egyszer sem jelentkezett. Harminc óriási bőrönd telt meg mikrofilmekkel. S az összekötő csak nem jött. Már azt hittem, hogy megfélekeztek rólam. Néha már disznóságokat kellett csinálnom, nehogy előléptessenek, és a támaszponton maradhassak. Ha nem vigyázok, már én lehetnék az ellenség főparancsnoka! Csak azt sajnálom, hogy a bőröndjeim a támaszponton maradtak...

Leo előtt elsötétült a világ, és észre sem vette, hogy Benjámint tábornok Nik őrnagy lába elé köp.

– Áruló gazember!

Leo óriási erőfeszítéssel legyűrte a torkában lopakodó izgalmat, és újra Nikhez fordult.

– Mondja, őrnagy... Mihez ért maga egyáltalán? Ami egy támaszpont munkájához és főleg a fegyverkészítéshez tartozik...

Nik felnevetett.

– Én? Az égvilágon semmihez. Én csak jártam erre-arra, és fényképeztem...

Harminc bőrönd mikrofilmet.

– De hiszen maga kapta a harmadik legmagasabb zsoldot a támaszponton!

– ordított rá Leo.

– Na ja. Én mindig befogtam a pofámat, és olyan színes sorozatokat csináltam a feletteseimről, hogy egyre csak emelték a dohányomat. Én, őrnagy, életnagyságú színes fotókat is csináltam... Na és azok a hölgyek, tudja, a támaszpont mellett. Nézze csak meg a falaikat. Mind én fotóztam. Őszintén mondom, őrnagy, néha már magam is szégyelltem, hogy annyi pénzt kapok... Félttem, hogy a végén valaki megharagszik rám, és lebuktat. Hát ez van.

Leo tenyerébe temette az arcát. Úristen! Már csak két embere maradt. Ki gondolta volna, hogy az egyik legtöbbet kereső nem ért semmihez. Színes

felvételek meztelen ribancokról, fuj!

– Akkor hát... – kérdezte volna Nik őrnagy, de Leo gyilkos dühvel ráordított: Hallgasson!

Sokáig kellett várnia, amíg megszűnt benne a remegés, és öldöklő dühe is lecsillapodott. Majd később. Később is ráér megölni az őrnagyot. Semmittevő hülyékre nincs szüksége!

Kifújta magát, és a tábornokhoz fordult.

Remélem, tisztában van a helyzetével, Benjámintábornok...

A tábornok bólintott.

Leo erőltetetten rámosolygott.

Szükségem van magára, tábornok. Berendeztem itt egy jövőendő támaszpontot. Megmondom magának, úgy, ahogy van, fegyvereket fogunk gyártani... S szükségem van a maga szakértelmére. Láthatja, hogy ezzel a... kémmel nem tudok mit kezdeni. Bízhatom magában, tábornok?

Természetesen nem marad el a jutalma.

Benjámintábornok megvakarta a fejét.

Tulajdonképpen szóba sem kellene állnom magával, mondta töprengve. –

De végül is, ésszerű kompromisszumot mindig lehet kötni, még az ellenséggel is.

Na látja, tábornok – örvendezett némileg felvidulva Leo.

A tábornok azonban egy csapásra lehütötte lelkesedését. Ami a támaszpontját, illetve a fegyvergyárat illeti... hm, nemcsak ideológiai megfontolásból nem vehetek benne részt...

Hanem? – s Leo érezte, hogy a hideg ismét végigfut a hátgerincén.

Benjámintábornok lefricskázott egy porszemet ragyogó egyenruhája ujjáról.

– Nézze csak... Én őszintén szólva nem értek ezekhez a modern fegyverekhez. Amikor még én harcoltam, alig voltunk túl a kőbaltán.

– De hát maga tábornok, nem?

– Csak most – mondta Benjámintábornok nyugodtan. – De azelőtt diplomata voltam. Egészségügyi attasé. Szamárköhögés miatt.

– Az meg mi a fene? – kérdezte Leo fenyegetően.

– A szamárköhögés? Az egy betegség... Nézze, kérem. Elmondom magának úgy, ahogy van. Tudja akkor, amikor... de hiszen mit tudhat maga róla! Egyszerűen én harcoltam, méghozzá elég ósdi fegyverekkel. Aztán, amikor győztünk, nos, megkérdezték, hogy mi szeretnék lenni? Addig ugyanis beteghordozó voltam egy kórházban. Ahhoz értettem csak istenigazából! No, de hagyjuk. Tudja, éppen abban az időben ütötte fel a fejét a szamárköhögésvírus... messze, egy távoli földrészen. Megbíztak, hogy mivel ügyis az egészségügyben dolgoztam, segítsék leküzdeni, mint egészségügyi attasé. Én, kérem, aggódtam és tiltakoztam. De megnyugtattak, hogy a vírus ügyis elmúlik, akár ott vagyok, akár nem. Így aztán ott voltam. És a vírus valóban elmúlt. Lehet, hogy annak ellenére... Hehehe. Aztán betöltöttem a... na, mindegy. Azt mondták, hogy rövidesen nyugállományba kell mennem. Érti? Nyugállományba. Kevés pénzzel. Ekkor azt mondták, segítenek rajtam. Legyek tábornok.

– De hiszen maga... nem értett hozzá.

– Nem hát. De így sem csináltam semmi zűrt. Annyi pénze nem volt ugyanis sem a külügynek, sem az egészségügyi tárcának, hogy istenigazából megemeljék a nyugdíj előtti fizetésemet. Nem érti? Hogy a nyugdíjam

magasabb legyen... így hát rávarrtak a hadügy nyakára. így lettem tábornok. Jövőre leszerelek, nyugdíjba megyek, és pont annyi lesz a fizetésem, mint a számarköhögés, illetve... egészségügyi attasé koromban. Beláthatja, hogy tévedett, amikor engem rabolt el. Én, kérem, nem tudom megkülönböztetni a rakétát a nyúlfogó csapdától.

– De hát a fizetése! – hörögte vérben forgó szemekkel Leo.

A nyugdíj miatt – mondta nyugodtan a tábornok. – Kizárólag a nyugdíj miatt, kérem szépen.

A főmérnök magába roskadt. Alattomos félelem támadt a belsejében, s mint a hideg, föld alatti szél a félig befejezett víztárolóban, megborzongatta a belső részeit. Igyekezett nyugalmat erőltetni magára, és csak ennyit mondott:

– Magát is megölöm, tábornok. A másikkal együtt. Benjáminnak sírósra torzult a képe.

– De hát mit vétettem én ? Már az is _baj, ha egy kis nyugdíj miatt...?

– Hallgasson! – förmedt rá Leo, és Vol őrnagyhoz fordult. Ha maga is nyugdíjas!... Beszéljen!

Nem vagyok nyugdíjas – mosolyodott el a kis szőke Őrnagy. Én hivatásos vagyok.

Na hála a napnak! – sóhajtott fel Leo valamelyest megkönnyebbülve. –

Legalább maga... Talán ketten majd megyünk valamire. Legalábbis a kezdetben. Aztán majd egyre többen leszünk... A kis szőke felemelte a kezét.

– Ne tápláljon illúziókat, őrnagy.. Én lelkesítő tiszt vagyok.

Leo előtt megfordult a világ. Micsoda?

– Lelkesítő tiszt.

– Az meg mi?

Hát tudja... Hogy is magyarázzam ?

– Ért maga a fegyverekhez? – sziszegte Leo, és megmarkolta lopott revolvere agyát. – Ért maga?...

A szőke bánatosan megrázta a fejét.

– Mondom, hogy lelkesítő tiszt vagyok! Az a dolgom, hogy lelkesítsek...

– Ki a hétszentséget lelkesítsen?! – csúszott ki Leo száján a támaszponton tanult káromkodás.

– Hát a katonákat. Ha harcba mennek, vagy ha nehéz feladat előtt állnak...

Tudja, őrnagy, van egy kis csíkos könyvem. Abban vannak a nagy emberek mondásai... Ha baj van, felolvasok belőlük. Erre az emberek fellelkesülnek, és... teljesítik a kapott feladatot. De a fegyverekhez nem értek.

Ha a könyvecskémet akarja, itt van a zsebemben – és hozzálátott, hogy kigombolja zubbonya felső zsebét.

Leo, a Társaság főmérnöke, az asztalra hajította a kezében tartott revolvért, és kirohant a szobából.

A támaszpont három legjobban fizetett katonatisztje döbbsen bámult utána.

Később, amikor elállt a futó eső, amely végigpaskolta a használaton kívüli víztároló környékét, a bőrig ázott főmérnök felemelte fejét az apró hamukupac mellől, amely a DK-1-re vezető út kártyájának égett maradványait rejtette.

Szemei zavarosak voltak, s valami ismeretlen, szomorú dalt fütyürészett, amelyet ott, a messzi támaszponton hallott. Amikor befejezte az egyhangú dallamot, feltérdelt, égnek tárta a karjait, és kacagni kezdett. S csak kacagott, kacagott, amíg azt nem érezte, hogy vér önti el a torkát. , Akkor felállt, és

elindult az Orvosi Intézet felé, hogy feladja magát.